

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje Slov. poročevalcev. — Direktor: Rudi Janžura. — Glav. in odgov. urednik: Sergej Vošnjak. — Za tisk odgovarja Fr. Plevel. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ul. št. 1, in 3. telefon št. 20-522 do 20-525. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/III, telefon št. 20-522 do 20-528. — Oglasni oddelki: Ljubljana, Titova c. 7, telefon št. 21-998, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri kom. banki. Ljublj., št. 60-KB-5-2-367. — Meseč. naročnina 320 din.

Poročevallec

Danes se bo začel v Beogradu svetovni posvet o energiji

Pozdravni govor člana zveznega izvršnega sveta, Franca Leskoška na slavnostnem kosilu na čast tujim gostom

BEOGRAD, 4. jun. — Odbor Svetovne konference za energijo je priredil danes v hotelu »Majestic« slavnostno kosilo na čast tujim delegatom in gostom, udeležencem na svetovni konferenci, ki se bo začela jutri. Poleg delegatov in gostov sta bila na kosilu tudi član izvršnega sveta Franc Leskošek in državni podsekretar za zunanje zadeve dr. Vladimir Vešbit.

Goste je pozdravil član zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek, ki je dejal: »Zelel bi izraziti svoje zadovoljstvo, ker vas morem v imenu zvezne vlade pozdraviti v glavnem mestu naše države. Pozdravljam vas tudi v svojem osebnem imenu za željo, da bi XI. posebno zasedanje Svetovne konference za energijo v Beogradu, smo sprejeli svoj čas z velikim zadovoljstvom. Bil smo ponosni, ker je naša ugledna organizacija sprejela predlog jugoslovanskega nacionalnega komiteja, naj bo to zasedanje posvečeno tolikim prečim problemom proizvodnje in uporabljanja energije v gospodarsko nezaostanost razvitih državah.

Kakor vam je znano, leži Jugoslavija v delu Evrope, ki je bilo stoletja križišče mnogih poti, posebno pa tudi bojišče. Jugoslavija ve iz lastne izkušnje, kako težko je bilo vedno zadržati znanje. Narodi naše države so zaradi tega odločeni storiti vse za zagotovitev miru, da bi mogli skupaj z vsemi narodi dobre volje sodelovati za

gospodarski razvoj človeštva. Pripravljeni smo, da bo beograjsko zasedanje Svetovne konference za energijo dragocen prispevek k temu delu. Znano mi je, da pričakujete mnogo ugodnih udeležencev. Prihajajo iz 47 držav z vseh kontinentov sveta in sem prepričan, da uspeh ne bo izostal. Moji tovariši v zvezni vladi in strokovnjaki Jugoslavije, ki spremljajo po svoji dolžnosti vprašanja energije in gospodarskega razvoja, so brali z veliko pozornostjo najvažnejša poročila za vaše letošnje zasedanje.

Trgovinski razgovori v Rimu

RIM, 4. jun. Danes so se v Rimu nadaljevali razgovori o trgovinskem in plačilnem sporazumu med Jugoslavijo in Italijo. Na današnji seji so spoporočili radijske postaje Rim ustanovili štiri pododbore — za trgovinsko zamenjavo, plačila, tehnično sodelovanje in transport. V Rimu sklepajo, da bi se jugoslovansko-italijansko sodelovanje lahko razširilo tudi na zamenjavo kmetijskih pridelkov.

Razgovori v Oslu

Skupno sporočilo o razgovorih Koče Popovića in Halvarda Langeja bodo objavili v soboto

OSLO, 4. junija (Tanjug). V norveškem ministrstvu za zunanje zadeve sta imela danes dopolne razgovore državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in norveški minister za zunanje zadeve Halvard Lange. Govorila sta o nekaterih mednarodnih vprašanjih. Zvečer se je, da bosta jutri dopolne nadaljevala razgovore, v soboto pa bo izdano skupno uradno sporočilo.

Delegacije in obiski

Titograd — Bivši predsednik britanske vlade Attlee, njegova soproga in letalski maršal v poklopu so bili danes gosti na kosilu, ki ga je nima na čast priredil v Titogradu predsednik občine.

Beograd — V Beogradu bo prišla na 10-dnevni obisk delegacija vojvodskih ljudskih odborov Poljske.

Beograd — Sinoči je prišel v Beograd direktor uprave tehnične pomoči ZN g. Kinleyside, ki se bo udeležil beograjskega zasedanja svetovne energetske konference. Danes ga je sprejel podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović.

Beograd — Delegacija romunske pravoslavne cerkve je danes položila venec na pokopališče osvobodilcev Beograda. Dvori bo predsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković priredil slovesen sprejem delegaciji na čast.

Beograd — Konec junija bo Jugoslavijo obiskala združena delegacija Poljske. Istočasno bo jugoslovanska združena delegacija obiskala Poljsko.

Beograd — Na Finko je odpotovala delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, ki so se v Helsinkih udeležili proslave 50-letnice finskih sindikatov.

Moskva — V Beograd je odpotoval minister za industrijo LR Mongolije Oldovin Bat Očir. Udeležil se bo svetovne energetske konference, pozneje pa bo teden dni gost jugoslovanske vlade.

JUGOSLOVANSKI IZVOZ V ZDA SE LAHKO PODVOJI

New York, 4. jun. (Tanjug). Vodja skupine jugoslovanskih gospodarstvenikov, ki so se štiri tedne mudili v ZDA, generalni sekretar zunanje trgovinske zbornice Ivan Barbaljič je izjavil danes, da je zadovoljen z razgovori, ki so jih imeli z uradnimi predstavniki in poslovni ljudmi v ZDA. Razgovori so opravili upanje v možnost negle razširitve trgovinske zamenjave. Podane so možnosti, da se jugoslovanski izvoz v ZDA v prihodnjih nekaj letih podvoji. Ameriški poslovni krogi so se zelo zanimali za baker, lesno in usnjeno galanterijo, jeklene vrvi, brezšivne cevi in nekatere

re kmetijske izdelke. Spoznali smo, je dejal Barbaljič, da se da z majhnimi sredstvi resno povečati gospodarska propaganda in v tem smislu bi morali takoj pripraviti prospekte o poslovanju jugoslovanskih gospodarstvenikov v režimu naše zunanje trgovine. Naglo povečanje jugoslovanskega izvoza v ZDA je odvisno predvsem od prilagoditve kakovosti in opreme zahtevam ameriškega tržišča.

Zvečer se je, da bo delegacija ameriških gospodarstvenikov v kratkem obiskala Jugoslavijo in si ogledala jesenski sejum v Zagrebu.

danje. Čvrsto sem prepričan, da bo več sto energetikov, inženirjev in ekonomistov, z Zahoda in Vzhoda, s severa in najjužnejših držav sveta, našlo v skupnem delu odgovor na mnoga vprašanja, ki so jim postavljena.

Dovolite, da vam vsem želim uspešno delo! Sprejmite to željo skupaj z našim prisrčnim pozdravom in se počutite v Beogradu tako dobro in prijetno, kakor bi to želeli v interesu aktivne koeksistence vseh narodov sveta.

Vam spoštovana gospoda in dragi prijatelji, ki ste že danes začeli z delom, bi hotel izraziti naše posebne želje. Mednarodni izvršni svet je najvišje v konferenci smeri odgovorno zastopstvo vaše ugledne organizacije. Zato je usoda Svetovne konference za energijo v vaših rokah. Rečeno mi je, da ste znali daljnovidnost in hrabrost, naprednost in modrost združiti tako spretno, da za bodočnost Svetovne konference za energijo ni bojazni.

Se enkrat mnogo uspeha in prijetno bivanje v Jugoslaviji! Na zdravico pa je odgovoril predsednik mednarodnega izvršnega sveta svetovne konference za energijo g. Vincent Feranti.

Danes je prišel v Beograd predsednik indijske atomske komisije dr. Homi Bhabha, ki bo na konferenci vodil komisijo o izkoriščanju nuklearne energije. Popoldne je prišel izvršni sekretar evropske ekonomske komisije g. Gunnar Mirdall. Z letali so prišli tudi g. Sidki Kasim, minister industrije Pakistana, zastopniki Francije, Turčije, Irana in Burme.

Mednarodni izvršni svet Svetovne konference za energijo je imel danes v Beogradu sejo, na kateri je poleg drugega razpravljalo o naslednjih posebnih sestankih te organizacije leta 1958 v Kanadi, 1960 v Španiji in 1964 v Švic. VI. plenarni sestanek Svetovne konference za energijo bo v Avstraliji leta 1962.

K sporočilu o seji izvršnega sveta Svetovne konference za energijo pripominjajo, da so po daljšem razpravljanju z večino enega glasu sklenili, naj se do 1. 1958 odloči razpravljanje o prošnji časnega nacionalnega komiteja LR Kitajske, da bi bil zastopan v Svetovni konferenci za energijo. Za odgoditev obravnavanja prošnje kitajskega nacionalnega komiteja je glasovalo 10 delegacij, 9 jih je bilo proti odgoditvi, 10 pa se jih je vzdržalo glasovanja.

Prihodnji sestanek mednarodnega izvršnega sveta bo 10. junija v Beogradu.

Ni stopnje radiacije, ki ne bi bila nevarna

Washington, 4. jun. (AFP) V pisni predstavitvi, ki so jo predložili podkomisiji za atomsko energijo ameriškega predstavnika doma znanstvenik James Knowl in univerze v Wisconsinu ter znanstvenika Bentley Glas in Herman Miller, prvi z univerze John Hopkins, drugi z univerze v Indiani, trdijo le-ti, da so redovni delci, ki povzročijo v dednem sistemu, ki je temelj razvoju človeške rase, neoparjavljivi škodovi. V svoji predstavitvi navajajo, da se škodljivost za človeško raso povečuje proporcionalno s povečanjem radioaktivnih delcev, in trdijo, da ni radiacije, ki bi ne bila nevarna. Če bodo velike nadaljevalje z atomskimi poskusi, poudarjajo ti trije znanstveniki, se bo skrajšala življenjska doba naših rodov.

Pflimlinove odločilne ure

Od našega stalnega dopisnika

PARIZ, 4. jun. (Po telefonu). Čeprav traja vladna kriza že 17 dni, čeprav se je izvršilo brez števila razgovorov, čeprav je že Pleven prejel »razjasnilo« stališče Pflimlina pa je »razjasnjevanje« nadaljevalo, čeprav prav sedaj poteka zadnje odločilne ure za Pflimlina, se človeku zdi, da je položaj vse bolj in bolj zamotan in se nihče ne upa reči, kako bo noč Pflimlin odgovoril Cotyju.

Izredni sestanek nacionalnega sveta SPIO je končan. Resolucija je objavljena (toda ne v celoti), toda tudi ta resolucija ni določila čiste stališča v motno jezero nasprotujočih si strankarskih interesov. Odgovorjeno je jasno in glasno je na to, da sodelovanje v vladi, ki bi predstavljala široko unijo nacionalnih strank, ne prihaja v poštev. Izglašena je sicer v načelu možnost udeležbe v vladi, vendar je tudi to načelo nekako abstraktno, ker ga takoj omejuje klavzula, da je pogoj za to udeležbo vsebina Pflimlinovega programa. Vsebinska pa je znana, ker je bila dostavljena vsem strankam, katerih udeležba bi bila mogoča, ekstremna desnica in levica seveda ne spadata mednje.

Socialisti vztrajajo pri nadaljevanju svoje finančne in socialne politike. Ta pogoj pa ni ravno v skladu s Pflimlinovimi načrti, katerih osnovne črte so bile že navedene.

Resolucija je bila izglasovana z 2.464 glasovi za, 1.071 proti, 298 članov pa se je vzdržalo. Toda še tak izid je pravzaprav v

Podpredsednik zvezne ljudske skupščine dr. Vladimir Simić je priredil predvčeršnjim kosilo na čast tujim delegacijam, ki se na privratnem obisku v Beogradu

RESEVANJE ITALIJANSKE VLADNE KRIZE

Nezaželeni zavezniki

Od našega stalnega dopisnika

Trst, 4. jun. (Po telefonu) Pot, ki jo je prehodil senator Zoli od trenutka, ko je sprejel mandat za sestavo nove vlade pa do investiture, o kateri bodo nočjo glasovali v senatu, predvidoma konec tedna pa v poslanski zbornici, je dokaj zavita in polna poskusov dati kabinetu tak zunanji videz, ki ne bi ustrezal niti vladnemu programu niti političnim silam, pripravljenim podpreti novo vlado.

Kot je bilo že ob branju vladnega programa na dani, sta bili pripravljene podpreti novi enostrankarski kabinet le dve stranki: nacionalni monarhisti (stranka, ki jo vodi Covelli, za razliko od ljudskih monarhistov pod vodstvom neapeljskega župana Laura, ki se bodo vzdržali glasovanja) in misini, t. j. pripadniki neofašistične MSI. Odločnega odklona na desno niso obsodile samo vse ostale stranke, marveč tudi nekateri prvaki krščanske demokratske stranke, kot na pri-

mer Scelba, ki je dejal, da se vlada ne ocenjuje samo po programu, marveč tudi po silah, pri katerih išče parlamentarno podporo. Scelbina intervencija je vzbudila v vseh političnih krogih veliko zanimanje, posebno še, ker je napadel kabinet svojega strankarskega kolega, še preden je le-ta dobil potrditev parlamenta za svojo vlado. Bilo je celo govora o kršitvi strankarske discipline.

Scelbina intervencija je bila toliko zanimivejša, ker je sovpadala — zatrjujejo, da popolnoma po naključju — z intervencijo drugega krščanske demokratskega prvaka, senatorja S. Sicilija, Sturze. Le-ta je očital Zoliju, da je razdelil ministrske resorje v skladu z željami strankinega vodstva.

V tem okviru si je Zoli prizadeval doseči dvoje: s svojo aluzijo na antifašistično preteklost stranke in svoje osebnosti je skušal, lečiti misline in monarhiste ter doseči, da bi ga v parlamentu podprli le monarhisti; od socialistov pa je skušal dobiti zagotovilo, da se bodo glasovanja vzdržali. Le v takem primeru bi mu namreč zadoščala samo podpora monarhistov.

Toda kazno je, da ni uspel niti v enem niti v drugem prizadevanju. Monarhist Paoucci je na primer včeraj izjavil, da

bo monarhistična stranka vsake napad na MSI smatrala tudi kot napad na monarhistično stranko. Socialisti pa so dali na znanje, da bi bili pripravljene vzdržati se glasovanja in morebiti celo podpreti enobavno vlado le v primeru, če bi se le-ta »jasno« opredelila, ne v odnosu do socializma oziroma do sodelovanja z levico, ker za to še niso dozoreli pogoji, marveč v odnosu do desnice. Mimo tega pa bi morala zavzeti vlada bolj določno stališče do agrarnih pogojev in delne avtonomije, t. j. do problemov, ki se jih je Zoli v svojem eks-pozu je na splošno dotaknil, ne da bi prevzel kakršne koli obveznosti. Na kratko: socialisti so bili pripravljeni razgovarjati se le, če sprejme Zoli v svoj program izjave antifašistične, antimonarhistične in socialne orientacije nove vlade.

Nennijeva poskusa preprečiti v sedanjem položaju skrajnega nagiba na desno niso zavrnili samo krščanski demokrati, marveč tudi komunisti. Togiljati je v posebnih izjavah »Unita« indirektno napadel Nennija, češ »vodstvo krščanske demokratske stranke se je odločilo za sodelovanje z desnicami in zato naj prevzame tudi polno odgovornost in posledice, kajti mi nismo pripravljeni, da bi sprito nekaj izjav o antifašizmu in o antimonarizmu spreminjali svoje stališče do vlade.«

Kako je razplet vladne krize vplival na socialne demokrate, ki so bili pravzaprav formalno povzročitelji padca tristrankarskega Segnjevkega kabineta? V nekaj besedah bi razpoloženje v PSDI označili takole: Saragat si prizadeva za nov poskus štiristrankarske vlade, levica in desnica stranke sta močno nezadovoljni, v sredini junija pa preneha izhajati strankarsko glasilo »Giustizia«, kar je nedvomno tudi odraz notranjega stanja v stranki, stanja, ki mu vidijo levi socialni demokrati edini izhod v tem, da se sedanje strankino vodstvo umakne novim silam.

Po popoldanskih vesteh iz Rima presenečenja niso popolnoma izključena. »Vse se lahko zgodi, tudi to, da pade vlada,« piše popoldanski »Piccolo« in nadaljuje: »Trenutno je jasno samo nekaj, namreč, da je Zoli obkrožen od tolikih nasvetov in tolikih svetovalev, da verjetno umira od želje zaključiti v svet: »Pustite me vendar, da se vsaj sam zmotim...« Čeravno je to pisanje v zvezi z vlado verjetno bolj atriven želja buvarskega popoknevnika po dramatičnejem, je vendarle vsaj do neke mere tudi projekcija vse zapletenosti in negotovosti, v katero je ovito reševanje vladne krize, ki je bila sprožena izven parlamenta.

VREME

Stanje 4. junija: Frontalne motnje, ki so se zadrževale nad našimi kraji, se umikajo dalje proti vzhodu. Preko Pirenejskega polotoka se razširja v Sredozemlje področje visokega zračnega pritiska in povzroča izboljšanje vremena.

Napoved za sredo: Toplo vreme s spremenljivo oblačnostjo. Temperature ponoči med 7 in 12, najvišje dneve do 25 stopinj C.

Diplomatska kronika

Kairo — Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Josip Djerdja je obiskal egiptovskega ministra za trgovino Noseira.

Ugoden razvoj gospodarstva

Zvezni izvršni svet je odobril na včerajšnji seji ukrepe, da ne bi nastale morebitne motnje v gospodarskem razvoju, ki je bil prve štiri mesece letos v splošnem ugoden

Beograd, 4. jun. (Tanjug) — Zvezni izvršni svet je imel danes pod predsedstvom Edvarda Kardelja sejo, na kateri so razpravljali o načelih in smernicah za izdelavo perspektivnega plana razvoja proizvodnje, urbanizacije in samofinansiranja v komunalnem življenju na podlagi elaboratov, ki jih je pripravil odbor za perspektivni plan pri zveznem izvršnem svetu. Po vsestranski razpravi so sprejeli načrt resolucije o perspektivnem razvoju splošne proizvodnje. Omenjeni elaborat in načrt resolucije bodo poslani zvezni ljudski skupščini, ki bo o teh problemih razpravljala na prihodnjem zasedanju.

Zvezni izvršni svet je zatem proučil poročilo sekretariata za splošne gospodarske zadeve pri zveznem izvršnem svetu o glavnih gospodarskih v prvih štirih mesecih leta 1957. Poročilo poudarja, da je bila v prvih štirih mesecih letos ustvarjena visoka raven industrijske proizvodnje, da sta se pomembno povečala izvoz in potrošnja vseh vrst, zlasti potrošnja prebivalstva.

V aprilu se je nadaljeval vzpon industrijske proizvodnje, tako da je znašalo skupno povečanje v prvih štirih mesecih letos glede na isto dobo lani 21 odstotkov oziroma 25 odstotkov glede na isto dobo leta 1955. Načrt se je povečala proizvodnja električne energije, in sicer za 21 odstotkov, nafte za 41 odstotkov, črne metalurgije 33 odstotkov, elektroindustrije 43 odstotkov, kemične industrije 25 odstotkov, industrije gume 30 odstotkov itd. Le industrija tobaka ni dosegla predvidene stopnje proizvodnje.

Na ugoden razvoj industrijske proizvodnje je vplivalo dobro oskrbovanje z energijo, zlasti z električno, povečan uvoz reprodukcijskega materiala in zelo ugodni pogoji za prodajo izdelanega blaga. Razvoj industrijske proizvodnje je ugoden tudi glede na strukturo. Indeks proizvodnje delovnih sredstev je 119, materiala za reprodukcijo 121, potrošnega blaga 123. Glede na to se ne uresničujejo samo postavke zveznega družbenega plana o povečanju proizvodnje potrošnega blaga, temveč narašča proizvodnja tega blaga tudi hitreje, kakor so predvidevali.

Plasma izdelanega blaga je bil zelo intenziven. Zaloge izdelanega blaga so rahlo naraščale do marca, v aprilu izdelano blago pa je bilo v celoti prodano. To dokazuje, da je prišlo do nadaljnjega in bolj dinamičnega naraščanja povpraševanja po industrijskih izdelkih.

V tej dobi se je prav tako povečala delovna storilnost v industriji. Pri povečanju proizvodnje za 21 odstotkov se je zaposlenost povečala le za 6 odstotkov.

Med potrebami in možnostmi

(Od našega beogradskega dopisnika)

Iz leta v leto raste nesorazmerje med našimi potrebami po visokokvalificiranih kadrih in možnostmi za njihovo šolanje. Po drugi strani pa imamo v posameznih panogah že sedaj zadostno število visokokvalificiranih kadrov. V tem pomankanju je posebno težko prizadeta industrija, ki se je v zadnjih letih naglo razvijala in potrebuje veliko število inženirjev.

Anketa je pokazala vso ostrino tega problema. Tako sta po podatkih te ankete v preteklem letu potrebovala industrija in rudarstvo 7.413 inženirjev, razpolagala pa sta le s 5.705.

Problem postaja še resnejši, če primerjamo sedanji položaj in potrebe v naslednjih letih s številom diplomiranih študentov. Tako bi potrebovali letos v industriji in rudarstvu 8.114 inženirjev, leta 1958, 1959, leta 1962, v 1960 letu 10.719 in 1961. leta 1961 inženirjev. Tako bi v okviru perspektivnega načrta razvoja industrije in rudarstva potrebovali skoraj 8.250 inženirjev ali skoraj 8.000 inženirjev, kolikor jih je danes. Ob teh velikih potrebah pa je določenih novih kadrov zelo majhen.

Na tehnični fakulteti (brez arhitektskih, gradbeniških in prometnih oddelkov) je v letu 1950 diplomiralo vsega skupaj 340 študentov, leta 1951, leta 1952, leta 1953, leta 1954, leta 1955, leta 1956, leta 1957, leta 1958, leta 1959, leta 1960, leta 1961, leta 1962, leta 1963, leta 1964, leta 1965, leta 1966, leta 1967, leta 1968, leta 1969, leta 1970, leta 1971, leta 1972, leta 1973, leta 1974, leta 1975, leta 1976, leta 1977, leta 1978, leta 1979, leta 1980, leta 1981, leta 1982, leta 1983, leta 1984, leta 1985, leta 1986, leta 1987, leta 1988, leta 1989, leta 1990, leta 1991, leta 1992, leta 1993, leta 1994, leta 1995, leta 1996, leta 1997, leta 1998, leta 1999, leta 2000, leta 2001, leta 2002, leta 2003, leta 2004, leta 2005, leta 2006, leta 2007, leta 2008, leta 2009, leta 2010, leta 2011, leta 2012, leta 2013, leta 2014, leta 2015, leta 2016, leta 2017, leta 2018, leta 2019, leta 2020, leta 2021, leta 2022, leta 2023, leta 2024, leta 2025, leta 2026, leta 2027, leta 2028, leta 2029, leta 2030, leta 2031, leta 2032, leta 2033, leta 2034, leta 2035, leta 2036, leta 2037, leta 2038, leta 2039, leta 2040, leta 2041, leta 2042, leta 2043, leta 2044, leta 2045, leta 2046, leta 2047, leta 2048, leta 2049, leta 2050, leta 2051, leta 2052, leta 2053, leta 2054, leta 2055, leta 2056, leta 2057, leta 2058, leta 2059, leta 2060, leta 2061, leta 2062, leta 2063, leta 2064, leta 2065, leta 2066, leta 2067, leta 2068, leta 2069, leta 2070, leta 2071, leta 2072, leta 2073, leta 2074, leta 2075, leta 2076, leta 2077, leta 2078, leta 2079, leta 2080, leta 2081, leta 2082, leta 2083, leta 2084, leta 2085, leta 2086, leta 2087, leta 2088, leta 2089, leta 2090, leta 2091, leta 2092, leta 2093, leta 2094, leta 2095, leta 2096, leta 2097, leta 2098, leta 2099, leta 2100, leta 2101, leta 2102, leta 2103, leta 2104, leta 2105, leta 2106, leta 2107, leta 2108, leta 2109, leta 2110, leta 2111, leta 2112, leta 2113, leta 2114, leta 2115, leta 2116, leta 2117, leta 2118, leta 2119, leta 2120, leta 2121, leta 2122, leta 2123, leta 2124, leta 2125, leta 2126, leta 2127, leta 2128, leta 2129, leta 2130, leta 2131, leta 2132, leta 2133, leta 2134, leta 2135, leta 2136, leta 2137, leta 2138, leta 2139, leta 2140, leta 2141, leta 2142, leta 2143, leta 2144, leta 2145, leta 2146, leta 2147, leta 2148, leta 2149, leta 2150, leta 2151, leta 2152, leta 2153, leta 2154, leta 2155, leta 2156, leta 2157, leta 2158, leta 2159, leta 2160, leta 2161, leta 2162, leta 2163, leta 2164, leta 2165, leta 2166, leta 2167, leta 2168, leta 2169, leta 2170, leta 2171, leta 2172, leta 2173, leta 2174, leta 2175, leta 2176, leta 2177, leta 2178, leta 2179, leta 2180, leta 2181, leta 2182, leta 2183, leta 2184, leta 2185, leta 2186, leta 2187, leta 2188, leta 2189, leta 2190, leta 2191, leta 2192, leta 2193, leta 2194, leta 2195, leta 2196, leta 2197, leta 2198, leta 2199, leta 2200, leta 2201, leta 2202, leta 2203, leta 2204, leta 2205, leta 2206, leta 2207, leta 2208, leta 2209, leta 2210, leta 2211, leta 2212, leta 2213, leta 2214, leta 2215, leta 2216, leta 2217, leta 2218, leta 2219, leta 2220, leta 2221, leta 2222, leta 2223, leta 2224, leta 2225, leta 2226, leta 2227, leta 2228, leta 2229, leta 2230, leta 2231, leta 2232, leta 2233, leta 2234, leta 2235, leta 2236, leta 2237, leta 2238, leta 2239, leta 2240, leta 2241, leta 2242, leta 2243, leta 2244, leta 2245, leta 2246, leta 2247, leta 2248, leta 2249, leta 2250, leta 2251, leta 2252, leta 2253, leta 2254, leta 2255, leta 2256, leta 2257, leta 2258, leta 2259, leta 2260, leta 2261, leta 2262, leta 2263, leta 2264, leta 2265, leta 2266, leta 2267, leta 2268, leta 2269, leta 2270, leta 2271, leta 2272, leta 2273, leta 2274, leta 2275, leta 2276, leta 2277, leta 2278, leta 2279, leta 2280, leta 2281, leta 2282, leta 2283, leta 2284, leta 2285, leta 2286, leta 2287, leta 2288, leta 2289, leta 2290, leta 2291, leta 2292, leta 2293, leta 2294, leta 2295, leta 2296, leta 2297, leta 2298, leta 2299, leta 2300, leta 2301, leta 2302, leta 2303, leta 2304, leta 2305, leta 2306, leta 2307, leta 2308, leta 2309, leta 2310, leta 2311, leta 2312, leta 2313, leta 2314, leta 2315, leta 2316, leta 2317, leta 2318, leta 2319, leta 2320, leta 2321, leta 2322, leta 2323, leta 2324, leta 2325, leta 2326, leta 2327, leta 2328, leta 2329, leta 2330, leta 2331, leta 2332, leta 2333, leta 2334, leta 2335, leta 2336, leta 2337, leta 2338, leta 2339, leta 2340, leta 2341, leta 2342, leta 2343, leta 2344, leta 2345, leta 2346, leta 2347, leta 2348, leta 2349, leta 2350, leta 2351, leta 2352, leta 2353, leta 2354, leta 2355, leta 2356, leta 2357, leta 2358, leta 2359, leta 2360, leta 2361, leta 2362, leta 2363, leta 2364, leta 2365, leta 2366, leta 2367, leta 2368, leta 2369, leta 2370, leta 2371, leta 2372, leta 2373, leta 2374, leta 2375, leta 2376, leta 2377, leta 2378, leta 2379, leta 2380, leta 2381, leta 2382, leta 2383, leta 2384, leta 2385, leta 2386, leta 2387, leta 2388, leta 2389, leta 2390, leta 2391, leta 2392, leta 2393, leta 2394, leta 2395, leta 2396, leta 2397, leta 2398, leta 2399, leta 2400, leta 2401, leta 2402, leta 2403, leta 2404, leta 2405, leta 2406, leta 2407, leta 2408, leta 2409, leta 2410, leta 2411, leta 2412, leta 2413, leta 2414, leta 2415, leta 2416, leta 2417, leta 2418, leta 2419, leta 2420, leta 2421, leta 2422, leta 2423, leta 2424, leta 2425, leta 2426, leta 2427, leta 2428, leta 2429, leta 2430, leta 2431, leta 2432, leta 2433, leta 2434, leta 2435, leta 2436, leta 2437, leta 2438, leta 2439, leta 2440, leta 2441, leta 2442, leta 2443, leta 2444, leta 2445, leta 2446, leta 2447, leta 2448, leta 2449, leta 2450, leta 2451, leta 2452, leta 2453, leta 2454, leta 2455, leta 2456, leta 2457, leta 2458, leta 2459, leta 2460, leta 2461, leta 2462, leta 2463, leta 2464, leta 2465, leta 2466, leta 2467, leta 2468, leta 2469, leta 2470, leta 2471, leta 2472, leta 2473, leta 2474, leta 2475, leta 2476, leta 2477, leta 2478, leta 2479, leta 2480, leta 2481, leta 2482, leta 2483, leta 2484, leta 2485, leta 2486, leta 2487, leta 2488, leta 2489, leta 2490, leta 2491, leta 2492, leta 2493, leta 2494, leta 2495, leta 2496, leta 2497, leta 2498, leta 2499, leta 2500, leta 2501, leta 2502, leta 2503, leta 2504, leta 2505, leta 2506, leta 2507, leta 2508, leta 2509, leta 2510, leta 2511, leta 2512, leta 2513, leta 2514, leta 2515, leta 2516, leta 2517, leta 2518, leta 2519, leta 2520, leta 2521, leta 2522, leta 2523, leta 2524, leta 2525, leta 2526, leta 2527, leta 2528, leta 2529, leta 2530, leta 2531, leta 2532, leta 2533, leta 2534, leta 2535, leta 2536, leta 2537, leta 2538, leta 2539, leta 2540, leta 2541, leta 2542, leta 2543, leta 2544, leta 2545, leta 2546, leta 2547, leta 2548, leta 2549, leta 2550, leta 2551, leta 2552, leta 2553, leta 2554, leta 2555, leta 2556, leta 2557, leta 2558, leta 2559, leta 2560, leta 2561, leta 2562, leta 2563, leta 2564, leta 2565, leta 2566, leta 2567, leta 2568, leta 2569, leta 2570, leta 2571, leta 2572, leta 2573, leta 2574, leta 2575, leta 2576, leta 2577, leta 2578, leta 2579, leta 2580, leta 2581, leta 2582, leta 2583, leta 2584, leta 2585, leta 2586, leta 2587, leta 2588, leta 2589, leta 2590, leta 2591, leta 2592, leta 2593, leta 2594, leta 2595, leta 2596, leta 2597, leta 2598, leta 2599, leta 2600, leta 2601, leta 2602, leta 2603, leta 2604, leta 2605, leta 2606, leta 2607, leta 2608, leta 2609, leta 2610, leta 2611, leta 2612, leta 2613, leta 2614, leta 2615, leta 2616, leta 2617, leta 2618, leta 2619, leta 2620, leta 2621, leta 2622, leta 2623, leta 2624, leta 2625, leta 2626, leta 2627, leta 2628, leta 2629, leta 2630, leta 2631, leta 2632, leta 2633, leta 2634, leta 2635, leta 2636, leta 2637, leta 2638, leta 2639, leta 2640, leta 2641, leta 2642, leta 2643, leta 2644, leta 2645, leta 2646, leta 2647, leta 2648, leta 2649, leta 2650, leta 2651, leta 2652, leta 2653, leta 2654, leta 2655, leta 2656, leta 2657, leta 2658, leta 2659, leta 2660, leta 2661, leta 2662, leta 2663, leta 2664, leta 2665, leta 2666, leta 2667, leta 2668, leta 2669, leta 2670, leta 2671, leta 2672, leta 2673, leta 2674, leta 2675, leta 2676, leta 2677, leta 2678, leta 2679, leta 2680, leta 2681, leta 2682, leta 2683, leta 2684, leta 2685, leta 2686, leta 2687, leta 2688, leta 2689, leta 2690, leta 2691, leta 2692, leta 2693, leta 2694, leta 2695, leta 2696, leta 2697, leta 2698, leta 2699, leta 2700, leta 2701, leta 2702, leta 2703, leta 2704, leta 2705, leta 2706, leta 2707, leta 2708, leta 2709, leta 2710, leta 2711, leta 2712, leta 2713, leta 2714, leta 2715, leta 2716, leta 2717, leta 2718, leta 2719, leta 2720, leta 2721, leta 2722, leta 2723, leta 2724, leta 2725, leta 2726, leta 2727, leta 2728, leta 2729, leta 2730, leta 2731, leta 2732, leta 2733, leta 2734, leta 2735, leta 2736, leta 2737, leta 2738, leta 2739, leta 2740, leta 2741, leta 2742, leta 2743, leta 2744, leta 2745, leta 2746, leta 2747, leta 2748, leta 2749, leta 2750, leta 2751, leta 2752, leta 2753, leta 2754, leta 2755, leta 2756, leta 2757, leta 2758, leta 2759, leta 2760, leta 2761, leta 2762, leta 2763, leta 2764, leta 2765, leta 2766, leta 2767, leta 2768, leta 2769, leta 2770, leta 2771, leta 2772, leta 2773, leta 2774, leta 2775, leta 2776, leta 2777, leta 2778, leta 2779, leta 2780, leta 2781, leta 2782, leta 2783, leta 2784, leta 2785, leta 2786, leta 2787, leta 2788, leta 2789, leta 2790, leta 2791, leta 2792, leta 2793, leta 2794, leta 2795, leta 2796, leta 2797, leta 2798, leta 2799, leta 2800, leta 2801, leta 2802, leta 2803, leta 2804, leta 2805, leta 2806, leta 2807, leta 2808, leta 2809, leta 2810, leta 2811, leta 2812, leta 2813, leta 2814, leta 2815, leta 2816, leta 2817, leta 2818, leta 2819, leta 2820, leta 2821, leta 2822, leta 2823, leta 2824, leta 2825, leta 2826, leta 2827, leta 2828, leta 2829, leta 2830, leta 2831, leta 2832, leta 2833, leta 2834, leta 2835, leta 2836, leta 2837, leta 2838, leta 2839, leta 2840, leta 2841, leta 2842, leta 2843, leta 2844, leta 2845, leta 2846, leta 2847, leta 2848, leta 2849, leta 2850, leta 2851, leta 2852, leta 2853, leta 2854, leta 2855, leta 2856, leta 2857, leta 2858, leta 2859, leta 2860, leta 2861, leta 2862, leta 2863, leta 2864, leta 2865, leta 2866, leta 2867, leta 2868, leta 2869, leta 2870, leta 2871, leta 2872, leta 2873, leta 2874, leta 2875, leta 2876, leta 2877, leta 2878, leta 2879, leta 2880, leta 2881, leta 2882, leta 2883, leta 2884, leta 2885, leta 2886, leta 2887, leta 2888, leta 2889, leta 2890, leta 2891, leta 2892, leta 2893, leta 2894, leta 2895, leta 2896, leta 2897, leta 2898, leta 2899, leta 2900, leta 2901, leta 2902, leta 2903, leta 2904, leta 2905, leta 2906, leta 2907, leta 2908, leta 2909, leta 2910, leta 2911, leta 2912, leta 2913, leta 2914, leta 2915, leta 2916, leta 2917, leta 2918, leta 2919, leta 2920, leta 2921, leta 2922, leta 2923, leta 2924, leta 2925, leta 2926, leta 2927, leta 2928, leta 2929, leta 2930, leta 2931, leta 2932, leta 2933, leta 2934, leta 2935, leta 2936, leta 2937, leta 2938, leta 2939, leta 2940, leta 2941, leta 2942, leta 2943, leta 2944, leta 2945, leta 2946, leta 2947, leta 2948, leta 2949, leta 2950, leta 2951, leta 2952, leta 2953, leta 2954, leta 2955, leta 2956, leta 2957, leta 2958, leta 2959, leta 2960, leta 2961, leta 2962, leta 2963, leta 2964, leta 2965, leta 2966, leta 2967, leta 2968, leta 2969, leta 2970, leta 2971, leta 2972, leta 2973, leta 2974, leta 2975, leta 2976, leta 2977, leta 2978, leta 2979, leta 2980, leta 2981, leta 2982, leta 2983, leta 2984, leta 2985, leta 2986, leta 2987, leta 2988, leta 2989, leta 2990, leta 2991, leta 2992, leta 2993, leta 2994, leta 2995, leta 2996, leta 2997, leta 2998, leta 2999, leta 3000, leta 3001, leta 3002, leta 3003, leta 3004, leta 3005, leta 3006, leta 3007, leta 3008, leta 3009, leta 3010, leta 3011, leta 3012, leta 3013, leta 3014, leta 3015, leta 3016, leta 3017, leta 3018, leta 3019, leta 3020, leta 3021, leta 3022, leta 3023, leta 3024, leta 3025, leta 3026, leta 3027, leta 3028, leta 3029, leta 3030, leta 3031, leta 3032, leta 3033, leta 3034, leta 3035, leta 3036, leta 3037, leta 3038, leta 3039, leta 3040, leta 3041, leta 3042, leta 3043, leta 3044, leta 3045, leta 3046, leta 3047, leta 3048, leta 3049, leta 3050, leta 3051, leta 3052, leta 3053, leta 3054, leta 3055, leta 3056, leta 3057, leta 3058, leta 3059, leta 3060, leta 3061, leta 3062, leta 3063, leta 3064, leta 3065, leta 3066, leta 3067, leta 3068, leta 3069, leta 3070, leta 3071, leta 3072, leta 3073, leta 3074, leta 3075, leta 3076, leta 3077, leta 3078, leta 3079, leta 3080, leta 3081, leta 3082, leta 3083, leta 3084, leta 3085, leta 3086, leta 3087, leta 3088, leta 3089, leta 3090, leta 3091, leta 3092, leta 3093, leta 3094, leta 3095, leta 3096, leta 3097, leta 3098, leta 3099, leta 3100, leta 3101, leta 3102, leta 3103, leta 3104, leta 3105, leta 3106, leta 3107, leta 3108, leta 3109, leta 3110, leta 3111, leta 3112, leta 3113, leta 3114, leta 3115, leta 3116, leta 3117, leta 3118, leta 3119, leta 3120, leta 3121, leta 3122, leta 3123, leta 3124, leta 3125, leta 3126, leta 3127, leta 3128, leta 3129, leta 3130, leta 3131, leta 3132, leta 3133, leta 3134, leta 3135, leta 3136, leta 3137, leta 3138, leta 3139, leta 3140, leta 3141, leta 3142, leta 3143, leta 3144, leta 3145, leta 3146, leta 3147, leta 3148, leta 3149, leta 3150, leta 3151, leta 3152, leta 3153, leta 3154, leta 3155, leta 3156, leta 3157, leta 3158, leta 3159, leta 3160, leta 3161, leta 3162, leta 3163, leta 3164, leta 3165, leta 3166, leta 3167, leta 3168, leta 3169, leta 3170, leta 3171, leta 3172, leta 3173, leta 3174, leta 3175, leta 3176, leta 3177, leta 3178, leta 3179, leta 3180, leta 3181, leta 3182, leta 3183, leta 3184, leta 3185, leta 3186, leta 3187, leta 3188, leta 3189, leta 3190, leta 3191, leta 3192, leta 3193, leta 3194, leta 3195, leta 3196, leta 3197, leta 3198, leta 3199, leta 3200, leta 3201, leta 3202, leta 3203, leta 3204, leta 3205, leta 3206, leta 3207, leta 3208, leta 3209, leta 3210, leta 3211, leta 3212, leta 3213, leta 3214, leta 3215, leta 3216, leta 3217, leta 3218, leta 3219, leta 3220, leta 3221, leta 3222, leta 3223, leta 3224, leta 3225, leta 3226, leta 3227, leta 3228, leta 3229, leta 3230, leta 3231, leta 3232, leta 3233, leta 3234, leta 3235, leta 3236, leta 3237, leta 3238, leta 3239, leta 3240, leta 3241, leta 3242, leta 3243, leta 3244, leta 3245, leta 3246, leta 3247, leta 3248, leta 3249, leta 3250, leta 3251, leta 3252, leta 3253, leta 3254, leta 3255, leta 3256, leta 3257, leta 3258, leta 3259, leta 3260, leta 3261, leta 3262, leta 3263, leta 3264, leta 3265, leta 3266, leta 3267, leta 3268, leta 3269, leta 3270, leta 3271, leta 3272, leta 3273, leta 3274, leta 3275, leta 3276, leta 3277, leta 3278, leta 3279, leta 3280, leta 3281, leta 3282, leta 3283, leta 3284, leta 3285, leta 3286, leta 3287, leta 3288, leta 3289, leta 3290, leta 3291, leta 3292, leta 3293, leta 3294, leta 3295, leta 3296, leta 3297, leta 3298, leta 3299, leta 3300, leta 3301, leta 3302, leta 3303, leta 3304, leta 3305, leta 3306, leta 3307, leta 3308, leta 3309, leta 3310, leta 3311, leta 3312, leta 3313, leta 3314, leta 3315, leta 3316, leta 3317, leta 3318, leta 3319, leta 3320, leta 3321, leta 3322, leta 3323, leta 3324, leta 3325, leta 3326, leta 3327, leta 3328, leta 3329, leta 3330, leta 3331, leta 3332, leta 3333, leta 3334, leta 3335, leta 3336, leta 3337, leta 3338, leta 3339, leta 3340, leta 3341, leta 3342, leta 3343, leta 3344, leta 3345, leta 3346, leta 3347, leta 3348, leta 3349, leta 3350, leta 3351, leta 3352, leta 3353, leta 3354, leta 3355, leta 3356, leta 3357, leta 3358, leta 3359, leta 3360, leta 3361, leta 3362, leta 3363, leta 3364, leta 3365, leta 3366, leta 3367, leta 3368, leta 3369, leta 3370, leta 3371, leta 3372, leta 3373, leta 3374, leta 3375, leta 3376, leta 3377, leta 3378, leta 3379, leta 3380, leta 3381, leta 3382, leta 3383, leta 3384, leta 3385, leta 3386, leta 3387, leta 3388, leta 3389, leta 3390, leta 3391, leta 3392, leta 3393, leta 3394, leta 3395, leta 3396, leta 3397, leta 3398, leta 3399, leta 3400, leta 3401, leta 3402, leta 3403, leta 3404, leta 3405, leta 3406, leta 3407, leta 3408, leta 3409, leta 3410, leta 3411, leta 3412, leta 3413, leta 3414, leta 3415, leta 3416, leta 3417, leta 3418, leta 3419, leta 3420, leta 3421, leta 3422, leta 3423, leta 3424, leta 3425, leta 3426, leta 3427, leta 3428, leta 3429, leta 3430, leta 3431, leta 3432, leta 3433, leta 3434, leta 3435, leta 3436, leta 3437, leta 3438, leta 3439, leta 3440, leta 3441, leta 3442, leta 3443, leta 3444, leta 3445, leta 3446, leta 3447, leta 3448, leta 3449, leta 3450, leta 3451, leta 3452, leta 3453, leta 3454, leta 3455, leta 34

Oh robu dodotikov

Hruščev v ZDA

Milijoni Američanov so lahko gledali in poslušali prejšnjega sekretarja CK KP Sovjetske zveze Nikito Hruščeva — na televiziji sicer, pa vendar je bil to po oceni ameriškega tiska »gledališki spektakel«.

Tako »New York Herald Tribune«, kakor »New York Times« poudarjata njegovo neprisiljenost in željo, da bi pripravljal Američane o mirujočih težnjah Sovjetske zveze. »Svoja mnenja je razlagal bolj z željo, da prepriča, kakor na dogmatičen način« piše »New York Herald Tribune«, medtem ko »New York Times« ugotavlja, da je v gotovem smislu pomembnejše dejstvo, da se je pojavil na ameriški televiziji, kot pa to, kar je imel povedati. »Milijoni naših državljanov so imeli priložnost videti Hruščeva v akciji in slika ustvariti sodbo o njem in njegovih besedah«.

Toda čeprav del ameriškega tiska vidi večjo korist v neke vrste neposrednejšem stiku, kakor pa v vsebini izjav Hruščeva, pa je bilo slišati tudi drugačna mnenja. Bivši ameriški veleposlanik v ZDA George Kennan je n. pr. mnenja, da je treba izjave Hruščeva temeljito in skrbno preučiti, brez iluzij, toda tudi brez strasti in strahu. V izjavi, ki jo je objavil »New York Herald Tribune« pravi Kennan, da se boji, da ljudje ne bi dali potrebnega pomena tistim delom izjav, ki bi lahko nakazale resne in konstruktivne možnosti. »Pretrganje sum je lahko nič manj škodljivo kot pretiran simplicitet«.

Ko Hruščev izjavlja, da on in njegovi kolegi ne želijo vojne, mislim, da govori resnico. In ko izjavlja, da je za Ruše in Američane prišel trenutek, da ne gledajo več drug na drugega kot na goljufe, mislim, da ima prav.

Po vseh teh ocenah bi lahko dejali, da je intervju Hruščeva po ameriški televiziji mreži, ne glede na določene rezerve, vsaj do neke mere oddaljen led in utrl pot za boljše odnose.

Kdo bo sodil?

Vprašanje eksteritorialnosti je v zadnjem času postalo eksplozivno vprašanje v več državah. Za diplomate je zadeva urejena; to štiti diplomatska imuniteta, toda če se šteje tujih državljanov v neki državi, ki praktično uživajo tako zaščito, poveča na več tisoč, nujno pride do resnih zapletov, protestov in soraščev.

Če je ameriški šofer v Grčiji povzročil grškega poslanca, je to obžalovanje uradno, toda podobne nesreče se dogajajo vsak dan. Ameriški šofer tega prav gotovo ni naredil iz zlobe. Nekoliko huji primer je nesreča, ki jo je zakrivil ameriški vojak na Japonskem. Ta je z manevrskim nabojem ubil starejšo Japonko. Se najbolj resen primer se je zgodil na Formozu, ki je imel za posledico dvodnevne burne demonstracije v Tajpeju.

Vse to so ločeni primeri, ki se lahko zgodijo kjerkoli in kadar koli. In vsakega izmed teh primerov je treba ocenjevati ob upoštevanju vseh okoliščin. In če so okoliščine takšne, da gre za kazensko dejanje izven službenega odnosa, bi morala zadevo preložit domača civilna sodišča. In zato tudi gre. Javno mnenje zahteva tako rešitev. V Grčiji je naključje tako, da parlament še ni ratificiral sprememb, ki so jih vnesli v sporazum o položaju ameriških vojakov. Na Japonskem bo ameriški vojak vendarle sodilo japonsko sodišče. Na Formozu pa bo v zadevi narednika Reynolds najbrž ostalo pri prvotnem sklepu ameriškega vojaškega sodišča.

Kolikor je seveda treba pozdraviti ukinitve eksteritorialnosti za tuje državljanke, ker je to v bistvu žalitev za vsako neodvisno državo, pa bi bilo najbolje, če bi to vprašanje zginito z dnevnega reda kratko malo — z umikom vseh tujih čet iz drugih držav — na Vzhodu in Zahodu. Potem bi ostali še tuji turisti, ki pa po navadi ne nosijo strelnega orožja s seboj. Če bi se kam zaleteli z avtomobilom, jim bo škoda povrnila zavarovalnica, krivdo pa lahko prav tako nepristransko ugotovi domače sodišče.

Bip

Sporočilo o obisku

Od našega stalnega dopisnika

Dunaj, 4. jun. (Po telefonu) Včeraj je bilo uradno sporočeno, da bo zahodnonemški kancler dr. Adenauer uradno obiskal Avstrijo, kar je bilo neuradno znano že precej časa. Prispel bo na Dunaj v četrtek, 13. junija, s posebnim letalom na letališče Schwechat, kjer ga bodo sprejeli kancler Raab in člani vlade. Obisk je sorazmerno kratek; posebno se, če upoštevamo, da bodo precej časa vzeli protokolarni obiski, ogledi, večerje in slavnostne predstave, da ne štejemo maše v dvorni kapeli.

Kar bo ostalo časa, ga bodo gost in gostitelj seveda porabili za politične razgovore. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, zanemari ni nobenega določnega dnevnega reda, razen, da bodo govorili v splošnem o odnosih med Avstrijo in Zvezno republiko Nemčijo. Jasno pa je, da bodo govorili o kompleksu splošnih vprašanj, ki postajajo zadnje čase vse bolj aktualna, predvsem najnovejši razvoj odnosov med vzhodom in zahodom, rezultat Adenauerjevega potovanja v ZDA, pa tudi pregled notranjega stanja v obeh državah med strankarskimi miselnostmi Raabom in Adenauerjem.

Poučeni opazovalci na Dunaju pravijo, da ni pričakovati navedenega določnega spazazuma med Avstrijo in Zvezno republiko, temveč zgolj razgovore splošnega značaja, kot smo jih

navedili zgoraj. Med Avstrijo in Zahodno Nemčijo pravzaprav ni nobenega nerešenega vprašanja, razen enega: to je vprašanje odškodnine za bivšo nemško imovino v Avstriji.

O tej zadevi tečejo pogajanja že lep čas, in sicer od novembra 1955. leta, torej kmalu po sklenitvi državne pogodbe, ki med drugim regulira tudi vprašanje nemške imovine v Avstriji, ko je obiskal Dunaj nemški zunanji minister von Brentano. Zadeva vse doslej ni imela veliko sreče in je bila kljub vsemu poudarjanju bratskih in prišernih odnosov med nemškimi sestrami boleča točka. In to v taki meri, da včasih odnos med obema zveznima republikama nikakor niso bili tako prišerni, kot je bilo javno poudarjano. V bistvu gre za to, da se zde Avstriji nemške zahteve za poravnavo previsoke in zato nesprejemljive.

Zadnje mesece je bilo sicer opaziti določen napredek, toda rezultata doslej še ni bilo, kljub zmernemu optimizmu uradnih krogov. Medtem ko na Dunaju pričakujejo Adenauerjev obisk, tečejo v Nemčiji pogajanja dalje.

Zamadi vtisa sluge in prijateljskega med sosedoma se verjetno tega vprašanja med Adenauerjevim obiskom na Dunaju ne bodo doticali, kvečjemu, da se ga bodo mimogrede dotaknili v tihih uganjanih, da so med tem pogajalci v Nemčiji prišli do uspešnega zaključka. To bi vsekakor zelo povišalo moralo in prijateljskega med sosedoma se verjetno tega vprašanja med Adenauerjevim obiskom na Dunaju ne bodo doticali, kvečjemu, da se ga bodo mimogrede dotaknili v tihih uganjanih, da so med tem pogajalci v Nemčiji prišli do uspešnega zaključka.

Adenauer se bo vrnil v Bonn z letalom, ki bo odletelo 16. junija s Schwechata.

J. Stular

Prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Nikita Hruščev je pred nekaj dnevi dal intervju skupini ameriških televizijskih in radijskih novinarjev. V intervjuju je največ zanimanja povzročil predlog o umiku vseh čet iz Evrope. Na sliki: Na levi Nikita Hruščev, prvi na desni je novinar B. J. Cutler, drugi od leve pa Stuart Novins.

DELO RAZOROŽITVENEGA ODBORA OZN

Odlašanje v Londonu

Med posvetovanjem zahodnih delegacij je prišlo do ovir, zaradi katerih Stassen še ni predložil najnovejših ameriških predlogov za delni sporazum o razorožitvi

LONDON, 4. jun. (Tanjug). Pododbor komisije OZN za razorožitev še ni začel razgovorov o iskanju delnega sporazuma, glede katerega se je v načelu sporazumelo vseh pet delegacij. Včerajšnja formalna seja, ki je bila sklicana po prekinitvi petih dni, je trajala samo tri četiri ure. Predlogi za delni sporazum o razorožitvi, s katerimi se je bil ameriški predstavnik vrnil iz Washingtona, še niso bili predloženi pododboru.

V ameriških krogih pojasnjujejo odlašanje v predložitvi Stassenovega načrta z ovirami.

no obzirno. Znana je občutljivost britanske vlade do prepovedi nuklearnih poskusov. Za večkrat je poudarila, da bi moral biti sporazum o tem del splošnega sporazuma o razorožitvi.

Oklevanje, da bi storili pogumnejši korak do delnega sporazuma je verjetno tudi posledica nezaupanja v učinkovitost morebitnega splošnega razorožitvenega sporazuma. Britanski viceadmiral in konservativni narodni poslanec Hughes-Hallet meni, da bi se čutila Velika Britanija manj varno, če bi uničili vodivko bombo, »to glavno oviro napadalnosti«. V primeru, da bi uničili sedanja zaloge nuklearnega orožja, je dejal Hughes-Hallet, bi ostalo še znanje, kako se izdeluje atomska bomba in v primeru vojne bi države obupno teknovali v izdelovanju tega orožja. Prihodnja seja pododboru bo jutri.

REVIZIJA USTANOVNE LISTINE OZN ODLOŽENA

NEW YORK, 4. jun. (AP). — Odbor zastopnikov držav članic OZN je sklenil včeraj z večino glasov, da bodo do zasedanja skupščine OZN v letu 1959 odložili sklicanje mednarodne konference, ki naj bi razpravljala o reviziji Ustavne listine Združenih narodov. Pristaši revizije, med katerimi so bile tudi zahodne sile, so dognali, da za tako revizijo še niso izpolnjeni »potrebni pogoji«. Nasprotniki revizije, med katerimi je tudi Sovjetska zveza, so se glasovanja vzdržali, ker menijo, da bi vsak poskus revizije Ustavne listine samo povečal mednarodno napetost in nikakor ne bi koristil miru. Indijski delegat Krishna Menon je prav tako kot sovjetski delegat zagovarjal, da ima Varšovski svet prednost pri reševanju tega vprašanja in da do revizije Ustavne listine ne bi moglo biti brez soglasja petih stalnih članov Varšavskega sveta. Francoski predstavnik Georges Picot je izrazil mnenje, da se bodo pristaji in nasprotniki revizije v prihodnjih dveh letih lahko zblížili v pogledih na ta problem.

TELEGRAMI

MEXICO — Po stopnji radioaktivnosti je Mexico City na sedmem mestu. Mehški zdravnik dr. Salazar Malen je povedal na nekem zborovanju združenja za mir, da je radioaktivnost v tem mestu celo večja kot v japonskih mestih Hirošimi in Nagasaki.

WASHINGTON — Predsednik ZDA Eisenhower si bo z letalonske »Saratoga« ogledal manevre ameriških letalskih in pomorskih čot, ki bodo v četrtek in petek ob obali Floride. Razen njega bodo navzoči minister za zunanje zadeve Dulles, minister obrambe Wilson in drugi.

KAIRO — Egiptovska vlada bo izmenjala diplomatske predstavnike z Bolgarijo, Liberiijo, Mehiko, Kambodžo, Laosom in Siamom.

WASHINGTON — V Washingtonu so se začeli razgovori o zamenoju podatkov z atomskega področja z Veliko Britanijo, ki so bili doslej tajni.

PEKING — Laotški kralj je sprejel ostavko predsednika Suvarna Fume, ki je odstopil, ker je parlament odklonil njegov predlog, da bi nadaljevali pogajanja s Patet Laosom o združitvi. Mandat za sestavo nove vlade je dobil predsednik nacionalistične stranke Katay Sasorit.

CANBERRA — Eden izmed največjih svetovnih atomskih znanstvenikov prof. Marcus Oliphant je povedal, da bi morali nujno skleniti mednarodni sporazum o ustavitvi nuklearnih poskusov, če hočemo rešiti človeštvo.

Bohlen und Haldach je bil sicer zaprt, toda medtem ko je on »sedel«, so njegovi ljudje opravili precejšnje delo: reorganizirali in obnovili so vse obrate, tako da se je »baron« vrnil iz zapora daleč, močnejši od takrat, ko je šel vanj.

Amelija Thyssen in glavni delničarji »Rheinstahl« prav tako niso prodali svojih tovarn. Krupp nadzira danes obsežno področje nemške industrije in bo imel vsekakor zelo pomembno besedo pri bodočem »skupnem tržšču«. Krupp zaposluje čez 85.000 delavcev in uslužbencev in je slej ko prej najmočnejši med »baroni« nova nemške industrije.

Takšno je sedanje stanje v Porurju. Francozi se zelo hujujejo, ker Nemci niso upoštevali zaveznikov ukazov. Vzdržani so tudi vsi drugi evropski narodi, ki poznajo Nemce in vedo za vlogo porurških »baronov«. Toda kaj bodo ukrenili Francozi? Ali zaradi tega francoska narodna skupščina ne bo ratificirala pogodbe o »skupnem tržšču«? Najbrž ne. Radi ali neradi bodo morali požrti do grenko pilulo: Nemci bi se tako ali drugače preveč ne vzdržali, če bi Francozi protestirali. Adenauer sicer zagotavlja, da porurške industrije preveč »nov duha«; kaj pa, če se stari Adenauer moti...

D. S.

Se Adenauer moti?

Nekateri francoski listi so objavili vsebino zaupnega pisma, ki ga je zahodnonemški kancler Adenauer pred nekaj tedni poslal ministrskemu predstniku Guyu Molletu. Vsebinska teza pisma pa je taka, da vna prav toliko kot Francoze zanimati tudi druge narode v Evropi. Dr. Adenauer je namreč »sporočil« volenemu francoskemu kolegi, da namerava ukiniti medzavezniški zakon o dekoncentraciji porurške industrije, francoska vlada pa naj bi privolila v ta Adenauerjev ukrep.

Vsakdo ve, da je Porurje srce nemške industrije; nemška industrija pa naj bi tudi poganjala pri v žile »Skupnega zahodnoevropskega tržšča«. Zato pa pravi Adenauer, da ne kaže več vztrajati pri »zastarih ukrepih«, temveč je treba misliti »na prihodnost«. Tudi strah pred Kruppom, Thyssenom, Flickom in drugimi veleindustrijski naj bi »prišel« iz mode...

Pravzaprav se Nemci niso nikoli posebno natančno držali ukazov zaveznikov, zdaj pa hočejo samo še uradni in pravni dokument, ki naj bi odobril že obstoječe razmere. Američani so že privolili, Angleži ne nameravajo povzročati težav, pač pa bi znali Francozi vztrajati pri »starih« ukrepih. Zato pa jim je Adenauer tudi pisal. Za kaj pravzaprav gre? Dejansko gre za pravno diskrepcijo: Nemški industrijski niso

bodo še naprej skrbeli za izvajanje dekaratizacije, kakor je tudi dr. Adenauer zagotavljal, da bo dekaratizacija porurške industrije izvedel do konca. To je Adenauer izjavil šele pred dvema letoma, ko je šlo za to, da se nasproti Zahodni Nemčiji ukine vojno stanje.

Ze od leta 1952 naprej je bilo jasno, da se Porurje upira dekaratizaciji: kapitalisti, politiki in celo nekateri sindikalni funkcionarji niso soglašali z razkosanjem listega, čemur pravimo »industrijski imperij«. Povsod je bilo opaziti pasivni odpor zoper ukaze zaveznikov; v Porurju pa so čakali, da se razmere spremenijo...

Ko je bila ustanovljena Evropska skupnost za premog in jeklo, ki se je razvila iz Schumanovega načrta, naj bi nadzorovala koncentracijo nemških metalurških obratov, zakaj vsi so vedeli, da bo do tega prej ali slej prišlo. In res so v kratkem času, od kar obstaja »Evropska skupnost za premog in jeklo«, komaj pet let je tega — odpravili vsa znamenja o dekaratizaciji, ki so jo zavezniki uvedli brž po koncu vojne.

Ob ratifikaciji Schumanovega načrta so tudi v francoski narodni skupščini objubili, da

govnika Königsborn; Thyssenovi pa so postali poglavitni delničarji v rudniku Erin in dobili prvo besedo v premogovniških Hamburg; družba Dortmund Hörder pa je položila svojo roko na rudnik Hansa...

Skratka: železarska industrija je spet dobila svojo premogovno bazo, saj so zdaj že do bre tri četrtine porurških premogovnikov pod nadzorstvom jeklarov.

Druga smer napada je šla po poti horizontalne koncentracije. Zavezniki so namreč končne razdelili na približno 40 samostojnih družb; nekatere so bile premogovne, druge železarske, tretje pa trgovske. Trust »Vereinigte Stahlwerke«, ki je med vojno proizvajal 40 odstotkov nemškega jekla, je bil razdrobljen na nič manj kot 19 družb. Ko je »nevarnost« prešla, so Nemci spet poskusili z združevanjem. To jim je tudi v večini primerov uspelo.

Tako so na primer Thyssenovi doslej uspeli vzpostaviti svoje nadzorstvo nad produkcijo 5 milijonov ton jekla na leto! To se je Ameliji Thyssen in njenim sorodnikom posrečilo s pomočjo med seboj povezanih družb, holdingov in družinskih zvez.

Skupina »Rhein Stahl«, ki je nastala iz »Vereinigte Stahlwerke«, je združila jeklarne v Oberkasselu s tovarnami v Witten, hkrati pa so povezali med seboj še druge predelovalne obrate, ki so nekdo pripadali »Vereinigte Stahlwerke«.

Ze ti primeri kažejo, da se je zgodilo prav nekaj nasprotnega od tistega, kar so hoteli zavezniki...

Zavezniki so si prizadevali razdrobiti »industrijske imperije« in so zato silili najbolj kompromitirane jeklarke magnate, naj prodajo svoje jeklarne in rudniške. To naj bi bilo sredstvo, s katerim so hoteli preprečiti obnovitev »vojneega stroja«. Nemški industrijski so ta ukaz o prodaji vsaj deloma upoštevali glede rudnikov, glede jeklarov pa so ostali popolnoma gluhi.

Flick je na primer prodal rudnik Harpen francoski skupini Sidéchar, svoj rudnik v Essenu pa družbi Mannesmann. Krupp pa je prodal rudnik Emscher-Lippe federalni vladi. To pa je bilo v glavnem vse! Kar se tiče jeklarov — prodaja je bila samo manjša jezikarna v Bochumu — je ostalo vse pri starem in jeklarne niso spremenile svojih lastnikov. Krupp je zadržal svoje jeklarne v Rheinhausen, valjarne Capito in še tiste v Westfaliji, dasiravno jih je navidez prodal svojim sestri in nečaku. Krupp pa je svoje rudnike Hannibal, Constantin in Kosensray prodal fiktivni holding-družbi. Alfred Krupp von

Presenečeni

Nemalo so se začudili številni potniki, ki so z letali potovali po novem voznem redu s prvimi vlakom iz Jesenice proti Bohinju in Podbrdu, to so jim sprevodniki pokazali kompozicije živinskih vagonov, ki naj nadenestje osebnih vlak na tej progi.

Ko so se potniki zanimali, kako je s tem vlakom, so dobili na železniških postajah le odgovor, da bo dnevno vozilo osebnih vlak z Jesenice proti Podbrdu ob 6.20 uri in da bo ta vlak preko celga potja sestavljen samo iz živinskih vagonov. In kateri so potniki, ki uporabljajo v glavnem ta vlak, da je za njih dobra taka kompozicija? To so predvsem delavci železnice, ki obiskujejo gimnazij v Bohinjski Bistrici in pa učenci, ki se vozijo na delo v Bohinju. Poleg tega pa ta vlak uporabljajo tudi turisti, saj je najbolj prikladen za izlete v Bohinju. In kot je videti, mislijo, da so za take potnike živinski vagoni primerni.

Ze prva dva dni je to vzbudilo pri številnih potnikih veliko nezadovoljstvo in negodovanje in upravičeno zahtevajo delavci, dijaki in učenci, da jim dajo tudi turistične organizacije, da jim dajo JZ pojasni odnos do našega človeka in do turističnega prometa na Dolenjskem. In vse to se v času, ko prikazujejo zastavo prometnih sredstev.

B. B.

VOJVODINA
BREZ SUŠE
IN POPLAV

V zemljepisnih ušesih je zapisano, da prekrija vojvodinska polja masna črna zemlja, ki daje visoke donose. Prav tako govori o zemljepis, da ima Vojvodina tak položaj, ki ji daje vsako leto dovolj sonca in vlage. Vendar je skoraj 22 milijona hektarov plodne vojvodinske zemlje le redko lahko dala čisto, kar se je od nje pričakovalo. Razporeditev vlage in sonca v Vojvodini ni bila enakomerna in ni vedno ustrezala potrebam kmetijstva. Zaradi tega je bilo v zadnjih tridesetih letih zabeleženo 30 sušnih let, od katerih je bilo trinajst katastrofalnih. Med temi sušnimi in deževnimi leti, — tako navadno v Vojvodini pripovedujejo — so bile plodne letine. In tako je, kakor beležijo, vojvodinski kroniki, postajal donos iz leta v leto manjši ter je eno izmed najnižjih zemljišč v Evropi tako dajalo manjše donose, kakor druga.

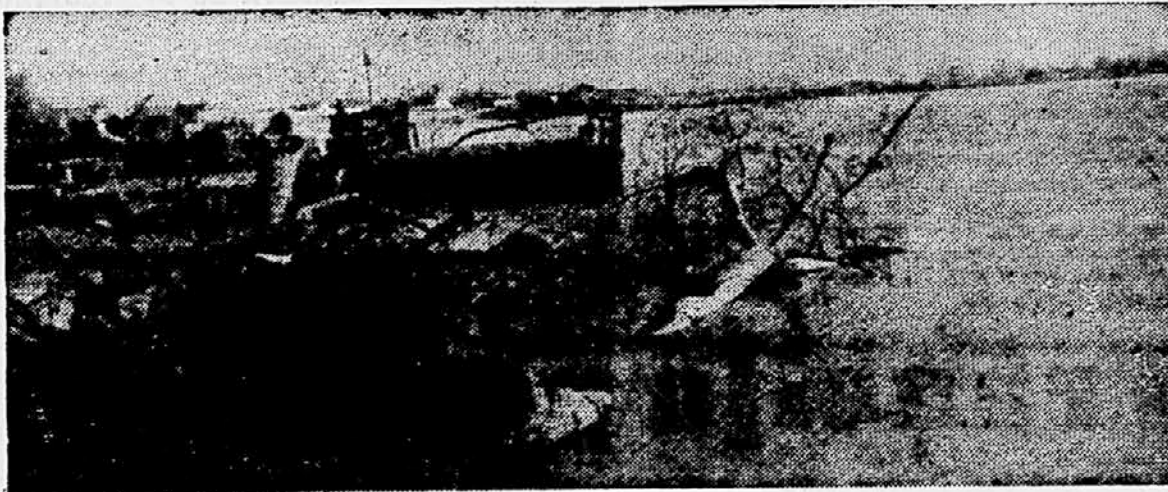
Pa vendar je taka kačrsna je, Vojvodina danes še vedno žitnica Jugoslavije. Dočim znaša povprečna proizvodnja pšenice na prebivalca v vsaki državi 116 kg, je v Vojvodini to povprečje 417 kg. Tržni presežek, ki Vojvodine v primerjavi s celokupnimi tržnimi presežki pšenice znaša 54%, koruze 49%, sladkorne pese 60% in sončnice 58%.

In če dodamo, da pri vsem tem danes občutimo primanjuljaj pri žitaricah, in da uvozimo povprečno za okrog 30 milijard dinarjev živil na leto, se seveda pojavlja vprašanje, kako Vojvodino, sedanjo žitnico Jugoslavije, resnično spremeniti v pravo žitnico naše države. Strokovnjaki trdijo, da je mogoče preprosto ukrepi. Vojvodina

ne je treba rešiti pred poplavlami in podzemnimi vodami ter ji zagotoviti vodo v sušnih letih. Po njihovem predlogu bi bilo »zdravljenje« Vojvodine stalo okrog 50 milijard din, ker bi z izgradnjo hidro sistema Donava—Tisa—Donava zajemali reden visok donos na vojvodinskih poljih. Po njihovih računih bi bil tako rečen problem odvajanja vode na okrog 300.000 ha ter namakanja skoraj 400.000 hektarov zemlje. Rezultat: presežek kmetijskih pridelkov bi se povečal za 255.000 vagonov.

Delo po obsegu enako
Panamskemu prekopu

Zelja in njunost, da bi se Banat in Bačka čimprej rešila Damoljevega meča, ki je v obliki suše in vode visel nad njima, sta narekovali projekt Donava—Tisa—Donava. In te sanje se danes uresničujejo.

Tla pri Novem Bečeju

čujejo. V šestih letih ter v dveh etapah bo Banat in Bačka prekrija mreža prekopov, do belih žil, ki bodo ravni in široki. Vojvodini vzbujavale kri v sušnih letih in isto kri odvajale, kadar bo v nevarnosti, da bi poplava uničila kmetijske donose.

Vzporedno s štabom inženirjev in tehnikov je nekaj let dela tudi skupina kmetijskih strokovnjakov, ki mora dokazati prednost izgradnje največjega hidro sistema v naši državi. Na mnogih parcelah v Bački je pokrajinski zavod za kmetijska raziskovanja v Novem Sadu že izdelal poskuse. Na tako imenovanih namakanih poljih so doseženi precej večji donosi, kakor na navadnih poljih. Ko sem pregledoval dokumentacijo in rezultate, ki jih je zavod dosegel, sem videl, da je na primer na zemljiščih, ki so bila namakana, dala pšenica na hektar za 460 kg večji donos, koruza skoraj za 2000 kg, krompir 7800 kg, sladkorna pesa pa celo 13.400 kg več.

Da bi preko glavnega in razvodnih prekopov lahko vojvodinski ravni vzbujali potrebo, ki je treba izvesti ogromno delo. Strokovnjaki so mnenja, da bi bilo treba opraviti taka zemeljska dela, ki ne bi zastajala za tistimi, ki jih je terjati Panamski prekop. Generalni projekt dočeka, da bi bilo treba v času trajanja gradnje izkopati 200 milijonov kubnih metrov zemlje, toliko pa je bilo približno izkopane tudi pri gradnji Panamskega prekopa.

V dveh etapah magistrala
Bezdan—Bečej—Banatska
Palanka

Prekop Donava—Tisa—Donava bi se začel pri Bezdanu do madžarsko-jugoslovanske meje, končal pa bi se pri Banatski Palanci proti jugoslovansko-romunski meji. Dolžina glavnega prekopa naj bi znašala 258 km ter bi se gibala od Bezdana do Bečaja, nato pa preko Tise proti Zrenjaninu in preko Bečaja in Tamiša do doline reke Karaš v južnem Banatu do Banatske Palanke na Donavi. Z Donavo naj bi bil prekop povezan z obstoječimi prekopmi na nekaj mestih. Skupna dolžina glavne magistrale z ostalimi prekopmi bi sestavljala enotni sistem, katerega dolžina bi znašala okrog 685 km. V okviru izgradnje tega hidro sistema je določena tudi vrsta drugih objektov, kakor je

hlevskim gnojem komaj vsakih 13 oziroma 14 let, kar prav tako negativno vpliva na višino donosov. Brez okrepljene krmne baze ni možnosti za povečanje števila govedi. Medtem ko v drugih krajih države zajemajo pašniki okrog 40% skupne površine, znaša ta odstotek v Vojvodini komaj 12%.

Boj se je začel

Pri vasi Potpornja v smeri romunske meje se je 1. aprila začel prvi juris. Takrat so se žlice prvih šestih bagrov zarile v mehka banatska tla. To je bil začetek dela na najpomembnejšem delu bodočega prekopa, katerega dolžina od Tamiša do Donave bo znašala več kakor 85 km. Na tem delu bo prekop najširši. Širina se bo gibala med 120 in 140 m, dočim bo povprečna globina znašala 20 m. Na tej relaciji bo letos izkopane dve četrtini 2,5 milijona kubikov zemlje. Do končnega zaključka del bo tu izkopanih še 83 milijonov kubikov zemlje.

Tu pri vasi Potpornja bo največja točka bodočega hidro sistema. Prav na robu Potpornja, 23 km daleč od Donave, se bo začelo južno-banatsko razvodje. V tem delu Banata je raven podzemnih vod najvišja. Rečici Karaš in Barunja pa v polletnih dohkih nista sposobni vsi vodo odvesti v Donavo ter je zato ta del Banata tudi najtežje poplavljen.

Ne bo pa samo Potpornj strateška točka, s katere bodo stroji jurisali na prekop. Tudi na delovščini Bezdan—Srbaki Miletić se bodo dela kmalu za-

Rudarska svetilka RSN 1, izdelek »Varnosti« v Zagorju

„ČUDNA IZJEMA“

Nimam namena polemizirati z R. O., avtorjem članka »Čudna izjema«, ki je bil objavljen v »Slovenskem poročevalcu« 31. 5. 1957 na osem strani, o tem, ali so (oziramo so bili) zadevni predpisi pravilni ali krivični. K temu bi le pripomnil, da so navedbe v toliko napačne, ker premovalni niso dobivali »v ta namen odobrene potrebne devize«, temveč so bili le oproščeni plačevanja faktorjev pri uvozu za oni del opreme v varnostni izvedbi (SB) za zaplajene in zaprte jame. Metana in premogovnega prahu pa v jamah, kjer kopljejo rude, res navadno ni. Vendar sta n. pr. rudnik Boru in rudnik vinica in cinka »Treča« preskrbevala v zadnjih letih električne svetilke za rudarje, čeprav sta kovinska rudnika.

Ne vem tudi, kakšen naj bi bil pravi namen omenjenega članka, ker so med tem novi predpisi že ukinili vse ugodnosti pri uvozu in imajo s tem premovalni enake možnosti (ali pa težave) pri nabavi svetilk iz uvoza kot drugi. Bolj sem se začudil, da je R. O. napisal »Doma takih svetilk ne izdelujemo«. Ni mi razumljivo, da v Mezici, kjer želijo vpeljati električne svetilke v jamo, ne vedo, da izdeluje med drugim v Jugoslaviji take svetilke obrat »Varnosti« pri rudniku rjavega premoga v Zagorju.

Rudarske svetilke, ki jih izdeluje ta obrat, lahko uspešno tekmujejo s tujimi izdelki. Zagreb-ka postaja za preizkušnjo »S« naprav (to je naprav, ki jih smemo uporabljati v prostorih, kjer so nevarni eksplozivni plini in prah), je že preizkusila in potrdila dva tipa svetilk zagorske izdelave in sicer RSN 1 in RSN 2, za uporabo v metanskih jamah in tudi v industriji, kjer se pojavljajo drugi eksplozivni plini.

Oba tipa svetilk sta izdelana kot rudarska naglavna svetilka in sicer tako, da nosi rudar akumulator za pasom, lahki reflektor s dvema žarnicama pa na zaščiti

in rudarske
električne
svetilke

čeladi. Kapaciteta akumulatorja je takšna, da sved svetla žarnica 10 ur, malo pa lahko celo 16 ur, kar pri predvidenem normalnem osemurnem delavniku v jami polnoma zadostuje. S tako svetilko ima rudar ves čas pri delu in pri hoji (n. pr. po lestvah) prosti obe roki, reflektor svetli vedno v smeri pogleda, teža (v celoti okrog 2,5 kg) pa je tako majhna, da je rudar skoro več ne občuti, če je le pas, na katerem je pritrjen akumulator, dovolj širok. Razlika med tipoma svetilk RSN 1 in RSN 2 je le v tem, da ima prva posodo za akumulator iz bakelitne, druga pa iz trde gumbe. Posebno važno pri vsem tem pa je, da so vsi sestavni deli svetilk, od akumulatorja do žarnice, izdelani doma.

Kako je uspel izdelek tudi po svoji zunanosti, pa kaže priložena slika.

Popolnoma odobravam stališče pisca R. O., da bi morali tudi v kovinskih rudnikih vpeljati električne rudarske svetilke, kot so to marsikje že storili. S tem bi povečali varnost in storilnost dela, pa tudi zmanjšali stroške, ker je akumulatorska svetilka v obratovanju tudi cenejša od acetilenske. Vendar je žalostna resnica, da nimajo niti vsi rudarji v premovalnih rudnikih naših jamah še akumulatorskih električnih svetilk in tedaj ne drži trditve v prvem stavku omenjenega članka. Zato so tudi potrebe po električnih svetilkah v vseh naših rudnikih tako velike, da jih bo mogoča domača proizvodnja šele postopoma zadovoljiti.

Ing. Samo Čermelj

ZAGREBŠKA KRONIKA

GIGANTSKO PRALNICO bodo v kratkem odprli v Zagrebu, na področju Zavrtnice. Za ureditev te pralnice je dodeljenih 100 milijonov din. V njej bodo oprali vsaj dan perila za okoli 80 gospodinjstev v Zagrebu. Razen te pralnice nameravajo odpreti še nekaj drugih. Odprli bodo deset takih pralnic tudi v posameznih podjetjih, že sedaj pa opravljajo v Zagrebu to delo nekaj servisnih postaj in morejo prebivalci v dodeljenem času oddati v posameznih zbirališčih umazano perilo, čez nekoliko dni pa prejeti čisto, zlikano.

DVA MRTRA IN DVA PONE-SREČENA V VODNJAKU. Že dni se je v Zagrebu v Vrapču odvijala podzemljiska vodovodna črpalnica. Dva delavca sta zlezla v

Naša lesna industrija
na tržaškem velesejmu

Na tržaškem velesejmu bo letos poseben oddelek za lesno industrijo, organiziran pa bo tudi 20. junija »Dan trgovine z lesom«. Na tržaškem velesejmu bodo jugoslovanska podjetja lesne industrije razstavila v mnogem večjem obsegu kakor doslej in se trgovinski zbornici Slovenije in Hrvaške pripravljata skupno za to razstavo. Razmere za lesno trgovino z Italijo se z vsakim dnem zboljšujejo in pričakujejo od tega velesejma, da bo boljše povezal jugoslovanske proizvajalce in italijanske kupce.

M. B.

2700 šolskih kuhinj
v Hrvatski

V Hrvatski imajo sedaj okoli 2700 šolskih kuhinj, v katerih dobiva vsak dan hrano skoraj pol milijona šolskih otrok. O teh kuhinjah in tečajih za vaško žensko mladino so razpravljali tudi na posvečevanju slav-nega odbora RK Hrvatske. Razen o tečajih zadevah, o razširjenju kuhinj in boljši opre-mi so razpravljali tudi o zboljšanju jedilnikov in uveljevi več površine in sadja za prehrano otrok.

M. B.

UPRAVNI ODBOR PODJETJA

KOTEKS, Ljubljana, Kidričeva 3

razpisuje za takojšen nastop ali po dogovoru naslednja delovna mesta:

MESTO POSLOVODJE odkupne postaje KOTEKS, Celje.

MESTO POSLOVODJE odkupne postaje KOTEKS, Zagorje.

Pogoj: praksa v trgovinski, usnjarski ali mesarski stroki. — Plača po dogovoru. — Interesenti naj pošljejo ponudbe Upravi podjetja. 3029-R

Poljudna psiho-biološka razprava

24

O človekovi dejavnosti

»Kmalu bo kosilo.« mu je zagotavljala Tilka, »samo da še zabelim solato in da pride Franci, starega danes ne bo, ima do večera službo.«

»Aha,« se je spomnil Pepi, »potem ga danes ne bom več videl, lepo ga pozdravi.«

»Ti pa v Ljubljani Jako in Ano in vse. Juha bo koj, samo da Franci pride.«

Franci je prišel, kosilo je bilo pospravljeno, »klik«, tričetrt na eno.

»Počasi se moram odpraviti. Franci, kaj so rekli v dvakrariji?«

»So rekli, da je prav,« je mirno odgovoril nečak.

»Ze dobro, si govoril z gospodom Rampeljem?«

»Da, Rampelj je rekel, da je že prav,« je ostal nečak dosleden.

»Se po suknjo grem. Kaj misliš, bi vzel dežnik? V Ljubljani rado dežuje.«

»Jaz bi ga kar, kadar sem bila v Ljubljani, je vedno deževalo.«

»Morda pa ne bo, lepo vreme je,« je podvomil in odšel po suknjo.

»Tako, zdaj grem,« si je zapel še zadnji gumb. »Pa grem le še po dežnik, v Ljubljani človek res nikoli ne ve...«

Iz sobe se je vrnil brez dežnika. Na obrazu mu je sijala odločnost, naj bo, kar bo, pa naj dežuje!

»Če me jutri še ne bo nazaj, nič ne skrbite, pridem pa v nedeljo, kadar bom opravil. Pa zdravi ostanite!«

»Srečno hodi,« mu je želela Tilka in se spravila k pomivanju.

Na kolodvoru je vladala puščoba. »Klik«, komaj dve proči. Pepi je le stopil do Češnovarja.

»Kozarček zelenega,« je naročil Češnovarju, »pa hitro, grem na vlak.«

»Kajpa, kajpa, zelenega,« mu je urno postregel stari Češnovar, »po opravih, kajpa, po opravih?«

Počasi je vdrgnil odrinil na kolodvor, »klik«, šele pol treh.

»V Ljubljano,« je povedal pri okencu. »Tretji razred,« je dodal, kar je bilo pravzaprav odveč, zakaj iz Loža v Ljubljano se od otvoritve železnice še nihče ni vozil v drugem razredu.

Dolga je do Ljubljane, toda Pepiju ni bilo dolgčas. Tisoč stvari mu je rojilo po glavi. Kaj mu bo svetoval

Jaka, kaj bo počel, če bo res moral v penzion, ali naj

vloži pritožbo, saj bi morda šlo, če ne bi ti prekleti klerikalci... Novi »Pravilnik za odmero davkov« bo moral vrniti, s tem naj se ubija njegov naslednik; k telovadbi bo pa še hodil, zanašal; jutri ga ne bo k gasilec, morda gre na Pata in Patašona, »klik«, takoj bo Ljubljana.

Pred kolodvorom je premišljeval, ali naj sede na razškatlani tramvajček, ki se je z veliko preveč ropota, civiljenja in premetavanja motal po ozkih ulicah. Od-

»Da, da,« si je mislil Pepi, »Ljubljana napreduje. ločil se je, da gre pes, saj ni daleč do svaka Jake.«

Tu so podrl od zadnjega plot, tam razkopali cesto, v Skofjski ulici dva nova napisa, malo naprej so zidali hišo, To ni Lož ali Mokrice!

Na vogalu Gorenjčeve ulice, kjer stanujejo Jakovi, spet novo poslopje. Nova moderna gostilna, pravzaprav je pisalo na tabli »bufet«. Ugibal je, ali si ga naj ogleda od znotraj, pa se je odločil, da ne, ker bosta nemara še z Jako kam zavila.

Odpret mu je prišla Ana.

»Ježeš, Pepi!« si je veselo brisala mokre roke v predpasnik sestra »lepo, da si po dolgem času spet tu, Marinka, pozdravi strica, spal boš pri nas, prostora je, ko ni fantov doma, Jaka bo vsak čas tu, pri Jagru«

sedi, vsak večer je tam, prej je hodil k »Mežnarju«, pa pravi, da je zdaj tam cviček zanič, no, jaz ne vem, kakšen je, koj bo večerja, polenta in golaž, naš Jaka nič ne drži na petek, pravi, da je to za tercialko, saj sam veš, kakšen je, kaj pa Tilka in Franci, vse zdravo, seveda, pri vas na deželi je bolj zdravo, ta Ljubljana,

Tovarna
poljedelskih strojev
Maribor - Tezno

JASKOVA ULICA 18 — TELEFON 31-05, 06

ugodno prodaja naslednja motorna vozila v dobrem stanju:

OSEBNI AVTO

znamke »Wanderer«

POLTOVORNI AVTO

s zaprtjo karoserijo znamke »Steyer«

TERENSKO VOZILO

znamke »Ford« brez karoserije

Resni interesenti naj se zglastijo pri komercialnem vodstvu podjetja med 8. in 12. uro.

3116-R

uh, pa zdaj poleti že gre, samo prahu je preveč, Marinka, obesi strico plašč, si boš opral roke, res čudno, da Jake še ni, pa bo zdaj zdaj, zvečer ga ne zdrži doma, po večerji po navadi doma rešuje akte, ti gotovo tudi ne lumaš preveč, s to plačo in pri tej draginji...«

Pepi ni prišel do besede; dvakrat, trikrat je odprl usta, toda brzice ni mogel ustaviti.

»O, glej, glej, Pepi je pri nas!« ga je pozdravil Jaka, ki je pravkar prišel domov. »Servus, stara sabbaja!«

Svaka sta se prisrčno pozdravila.

»Veš Jaka, prišel sem k tebi po svet, malo je...«

»Vse se bova pomenila Ana, daj mi »šlafrok«,« je zapovedal ženi.

»Marinka, dar očku »šlafrok«,« je žena oddala povelje naprej nižji šarži. »In copate!«

»Ne, brez copat,« je popravil očka. Ana je vedela, »s copatami« je pomenilo, da ostane očka doma, »brez copat« pomeni »Jagra«. No, danes, ko je prišel Pepi, že razume; možaka se imata gotovo pomeniti to in ono.

»Kakšen »šlafrok« imaš ti?« je povpraševal Jaka svaka in oblačil živozelena domačo haljo, obrobjeno s rdečim trakom.

»Ga nimam,« je v rahli zadregi priznal Pepi.

»Seveda, v Ložu ste bolj starokopitni. Tu ga imamo skoraj vsi višji uradniki, menda tudi že nekateri nižji. Rečem ti, ni ga čez »šlafrok!« Takole po večerji sediš

lepo doma v »šlafroku«, kadis in rešuješ akte...«

Med prijaznim pogovorom so povečevali.

»Ana, daj mi suknjole!«

»Marinka, prinesi očku suknjole!«

Bohinj je pripravljen

Marsikoga bo zanimalo, kako se v Bohinju letos pripravljajo na turistično sezono, kaj pripravljajo svojim gostom in kako sploh kaže sezona.

Bohinjski hoteli Bellevue, Jezerom, Pod Vogljam in Zlatenec so kar dobro urejeni. Komisija, sestavljena od zastopnikov Sekretariata za blaginjo, Turistične zveze Slovenije in Gostinske zbornice je lahko ugotovila le najboljše. Vsi trije hoteli so vložili več sredstev za izboljšanje notranje ureditve. Pod Vogljam so uredili tekočo vodo, kar je gotovo predpogoja za vsakega gosta. Tudi Bellevue postaja vse bolj udoben in komforten obrat, kakršnega Bohinjski potrebuje. Vendar pa bo treba še vložiti sredstva v obnovo, da bodo izpolnili pogoje, ki jih zahtevajo predpisi za »B« kategorijo. Dependanso pri »Pod Vogljam« pa bi lahko dogradili, saj to ne bi bil prevelik izdatek.

KAŠKNE SO PA CENE?

Reči moramo, da so primerne in da nižje tudi ne morejo biti. Za domače goste se sučejo med 550 in 600 din na dan, pa tudi do 900, za tuje pa od 1100 do 1150 din. Cene so v vseh obratih kar dosti enake. Za dijaške ekskurzije bo veljala oskrba od 250 din navzgor. To so cene, ki so še znane in s katerimi je mogoče tudi na domačem trgu uspeti.

Kako pa je z ostalimi pripravi? Lani je dobil Bohinjski avtomobilski zvezs s Poldijem in Bledom, čisto od Bohinjske Bistrice do jezera asfaltirajo in

širijo, namerevali so asfaltirati tudi ostali del ceste do Bleda vendar kaže, da jo bodo zasnili le razširili, asfaltirali pa drugo leto, ker jim je letos zmanjkalo sredstev. Še letos pa bo gotova cesta na Petrovo brdo, ki bo najkrajša zveza s Primorsko. To bo vsekakor tudi važna zveza in za sam Bohinjski velikega turističnega pomena. Dokaj slabše je z ostalimi komunalnimi napravami in družabnim življenjem. Več let se govori, da mora Bohinjski dobiti kopališče, da se uredi nasadi, izboljša razsvetljava, ki je skoraj ni in da bi dobili primerno družabne prostore. Ali ni čudno, da po tolikih letih turističnega prometa, ni mogoče dobiti prostora za družabne prireditve. Tako sedaj hoteli sami prirejajo folklorne nastope za svoje goste, čeprav bi skupno lahko storili mnogo več. Tega se v Bohinju sicer zavedajo, toda kljub temu odlašajo, ker pač ni mogoče za to potrebni sredstev. Občinski ljudski odbor in Turistično društvo v Bohinju stalno ponavljata te potrebe, zato upajmo, da bodo enkrat le lahko uresničili te svoje načrte.

Kakšno so izgledi za letošnjo sezono? Kot pravijo bohinjski gostinci, ni tako slabo, kot se v zadnjem času na splošno trdi. Posamezni hoteli imajo najvažnejših več skupin iz Francije, Belgije in Zah. Nemčije. Tudi domači gostov je nekaj že napovedanih. Napravili so dobro propagando v Voivodini, kjer jim je uspelo dobiti kar precej interesentov. V glavnem imajo le posamezne goste, ki sicer za-

hlevajo več pozornosti pa tudi plačajo boljše. Prav gotovo pa se niso izkoristili vseh možnosti propagande. Lov, ribolov, alpinistika in še marsikaj bi gotovo pritegnilo še marsikaterga tujelega gosta.

Bohinjski gostinci polagajo precej pozornosti novemu propagandnemu geslu: Gore — morje. To geslo že nekaj let uporabljajo, vendar do letos ni prišlo do kakšnega konkretnega sodelovanja z obmorskimi letovišči. Letos kaže, da bodo v tem krenili malo naprej. Bohinjski hoteli bodo sodelovali s hoteli v Piranu in Portorožu in si izmenjevali goste. Potovanja posameznih skupin so sestavili tako, da bodo nekaj časa na morju, nekaj časa v Bohinju. Na zadnjem sestanku Turistične podzveze Gorenjske na Bledu je prišlo že do konkretnih razgovorov s turističnimi zastopniki iz Pirana in Portoroža. Dogovorili so se, naj bi pri tem sodelovala Bled in Bohinjsko skupno, kar bi to našim alpskim letoviščem gotovo koristilo. Letos zaenkrat venjeto še ne moremo pričakovati kaj več, pripravili pa se bodo za prihodnjo sezono in izdali tudi skupen prospekt.

B. B.

V SPOMIN PADLIM NA PAŠKEM KOZJAKU

V nedeljo je bila pri Dolcu na Paškem Kozjaku lepa slavnost ob odkritju spominke plošče padlim borcem na mestu, kjer je pokopanih 13 borcev XIV. divizije in 24 borcev XVII. ter II. divizije. Prvi so padli v zimi 1944, drugi v maju 1945, v zadnjih borbah za svobodo. — Pri odkritju se je zbralo ob skupnem grobu padlih borcev več sto domačinov in gostov. Zbrane je pozdravil v imenu OLO Maribora in množičnih organizacij podpredsednik okraja Tine Lah, ploščo pa je odkril predsednik okrajnega odbora Zveze borcev polkovnik Pavle Jež. Godba na pihala tovarne meril iz Slovenjegra Gradca in pionirji iz Dolca pod vodstvom tov. Lojzke so žalno slovesnost izpolnili z lepim programom.

Vedno več semenskega krompirja

Selekcijska postaja v Poljanah skrbi za napredek kmetijstva v Poljanski dolini

Ko govorimo o kmetijstvu v gorenjski dolini, moramo v prvi vrsti omeniti izredno veliko zanimanje kmetovalcev za gojenje semenskega krompirja. Da je to zanimanje tolikšno gre zasluga predvsem selekcijski postaji v Poljanah. Pred dobrimi dvema letoma sta jo ustanovila Kmetijski inštitut Slovenije in okrajna zadruga zveza v Kranju. V okviru inštituta skrbi ta postaja za vzdrževanje in študij vseh svetovskih sort krompirja, potrebam okraja pa je namenjena predvsem vzdrževanje selekcije. Poljane oziroma gorenjsko občino so izbrali za sedež selekcijske postaje zato, kar so tudi po mnenju strokovnjakov najbolj ugodni naravni pogoji za pridelovanje semenskega krompirja na Gorenjskem.

Ze jeseni leta 1956 bo postaja delala kvaliteten pridelek »super elit«, ki ga bodo razdelili med posamezne najboljše kmetovalce v tistih krajih v občini, kjer gojijo v celoti semenski krompir. To so zaenkrat kraji Vinharji, Goropce in Kladije. Sele pridelek, ki ga bo delala »super elita«, imenovana »elita« bodo razdelili po vsej Poljanski dolini. Naslednji pridelek bo »original« in ga bodo množili na vseh področjih Gorenjske. V druge kraje pa bodo prodajali sele pridelek »original«. Nedvomno je to dokaj dolgotrajen postopek, vendar potreben, če hočemo pri pridelovanju semenskega krompirja doseči vidnejši napredek.

TUDI KMETIJSKE ZADRUGE SODELUJEJO

Za dosežane uspehe pri pridelovanju semenskega krompirja gre nekaj zasluga kmetijskim zadrugam, ki jih imajo v občini vsega sedem, vendar te v splošnem še ne skrbijo dovolj uspešno za napredek kmetijstva. Vse razen ene imajo lastne stavbe, ki se niso dograjene in zato berjajo precejšnjo finančno sredstva. Skoraj ves dobiček gre za njihovo dograditev, zaradi tega trpi pospeševanje kmetijstva. Bil bi prav, da bi zadruga v bodoče namenile za dograditev stavb le del sredstev, ostalo pa poskrbeli za cestno ograjo.

Kakor smo zvedeli, bodo na tem mestu menda v prihodnje zgradili hodnik za pešce, kar pa to še ne bo tako kmalu, si Hrastničani želijo, da bi čimprej uredili vsaj začasno ograjo. S primerno ograjo pa bi morali zavarovati tudi hodnik za pešce pod Riklovim mostom.

IZ HRASTNIKA NAM POROČAJO

Za letos so imeli Hrastničani precejšnje gradbene načrte. Občinski ljudski odbor je hotel zgraditi nov občinski dom, nadaljevati gradnjo šole na Logu in regulirati potok Boben. Kmetijska tovarna si je hotela zgraditi 12-stanovanjsko hišo, steklarina pa 4 šeststanovanjske. Sedaj pa se je izkazalo, da za vse to ni potrebnih denarnih sredstev. Steklarina bo namesto štirih zgradila le dve stanovanjski hiši. Bo pa hrastniški rudnik, ki ima več denarnih sredstev, še letos zgradil v surovem stanju tri 12-stanovanjske hiše, in sicer nad Logom. V Zgornjem Hrastniku namenjajo urediti otroško igrišče, kar bi bilo vsekakor hvaljevredno. Še bolj pa bi potrebovali tako igrišče pri hrastniški steklarni, kjer se igrajo otroci kar ob cesti. Nedavno je tu našel smrt pod tovarnim avtomobilom petletni otrok.

naj bi porabile za pospeševanje kmetijstva, morda tudi za kakšno manjšo predelovalno obrato, če bi jih kje kazalo ustanoviti. Razen pridelovanja semenskega krompirja propagirajo tudi pridelovanje semenskega ovsu, vse bolj pa si utira pot tudi jagoditve. Razveseljivo je dejstvo, da se goji tudi vse bolj tudi po umetnih gnojilih. Premalo pozornosti posvečajo še vedno sadjarstvu. Tu pa tam sicer imajo nekateri posamezniki manjše sadovnjake, vendar to še ni dovolj, pa tudi ne gojijo jih ne tako, kakor bi jih morali.

KAJ PA ŽIVINOREJA?

Živinoreja je deloma že napredovala. Tako so določili področja za rejo plemenske živine. Uvajajo se začeli tudi selekcije, rodovnik in molzno kontrolo, vendar uspehi v tem še niso povsem zadovoljivi. Premalo pozornosti posvečajo še vedno vzreji mlade živine. Morda bi kazalo v bodoče posvetiti več pozornosti tudi vzreji dobre molzne in klavne živine? Odkup mleka je v občini še dokaj urejen in ne zajema še marsikaterga, predvsem hribovskega kraja. Po vaseh pobirajo mleko

To in ono z Jesenic

Letos bo letovalo v Crikvenici, Opatici, Vodicah in na Mežakli nad 2000 konjarjev in njihovih svojcev. Celodnevna oskrba jih bo veljala le 230 din. Vse ostalo bo prispeval delovni kolektiv iz sredstev, ki jih je odobril za izlete in oddihe centralni delavski svet železarn. Za opremo in obnovo inventarja v počitniških domovih v Crikvenici in Mežakli ter za ureditev tabora v Vodicah pri Šibeniku so namenili 4.5 milijonov din, za prehrano in oskrbo v domovih pa celo 5.5 milijonov. Prva skupina je te dni že odšla na oddih.

Občinski komite Zveza komunistov je začel s pripravo za proslavo v počastitev 40-letnice Oktobrske revolucije. Imenovali so tudi poseben pripravljalski odbor, ki bo moral pravočasno pripraviti vrsto prireditev. Začele se bodo s predavanji o pomenu in vlogi Oktobrske revolucije, ki jih bodo prirejali tudi po vaseh. Poleg predavanj pripravljajo vrsto slavnostnih akademij, pri katerih bodo sodelovali »Svobode« ter druga društva in organizacije. Posamezne organizacije, predvsem sindikalne, si bodo napovedovale tudi medsebojna tekmovanja. Centralna akademija bo na Jesenicah v Mestnem gledališču.

Minulo nedeljo je slavil galski odred jeseniške železarn 75-letnico. Za to priložnost so pripravili poleg drugega tu-

dan mladosti ob Skočijanskih jamah

Zaradi slabega vremena so preložili proslavo Dneva mladosti ob Skočijanskih jamah pri Divači od 26. maja na 9. junij. Tako bo v nedeljo poleg tolednega nastopa še več drugih prireditev. Skočijanske jame pa bodo razsvetljene in nepretrgoma odprte. Ker so jame oddaljene le za nekaj kilometrov od asfaltirane ceste Divača-Herpelje, od železniške postaje v Divači pa za piclo uro hoda, pričakujejo prireditelji številnih obiskov. Upajmo, da jim bo tokrat vreme naklonjeno!

di nastop nad 100 gasilcev, s katerim so dokazali, da so pripravljeni vedno uspešno prisločiti na pomoč. Šest najzaslužnejših članov je prejelo ta dan tudi odlikovanja republiške Gasilske zveze, poleg tega pa so dodelili nad 20 zaslužnim gasilcem značke in več višjih odlikovanj. U. Z.

KOLEKTIVI PODJETJA:

Splošno gradbeno podjetje »ZIDAR«
STICNA — IVANČNA GORICA

AGROTEHNIKA-SERVIS
IVANČNA GORICA — STICNA

SPLOŠNO MIZARSTVO
STICNA

Gostilna »POD LIPO«
STICNA

KMETIJSKA ZADRUGA
SENTVID PRI STICNI

MESNO PODJETJE
Priporoča svoje priznane mesne izdelke
STICNA, p. IVANČNA GORICA

Več pozornosti šoferjem

Na drugi plenarni seji okrajnega odbora Združenja šoferjev in avtomobilistov v Celju je marsikoga presenetila ugotovitev, da imajo člani, zlasti pa funkcionarji te organizacije veliko dobre volje za uspešno delo, da pa žal, njihovi problemi in njihove besede večkrat nalezijo le na nerazumevanje in da se ravno zaradi tega še niso uveljavili tako, kot bi se radi in kot zaslužijo.

Okrajni odbor Združenja šoferjev in avtomobilistov ima v sedmih klubih (Celje, Zalec, Laško, Rog. Slatina, Nazarje, Velenje in Šoštanj) blizu 400 članov, kar je le ena tretjina šoferjev in avtomobilistov v celjskem okraju. Bilanca delovnih prizadevanj je sicer skromna, kljub temu pa so lahko ponosni, da se je vsaj pri njihovih članih povečala prometna disciplina. Mimo tega so v zadnjem času izsolali okoli 80 visokokvalificiranih delavcev, prireajo stalne poučne izlete itd. Ze iz tega se vidi, da je vzgoja kadrov njihova najvažnejša naloga. Pri vsem tem pa se skoraj neverjetno sliši, da Združenje pri tem prizadevanju ni našlo potrebne opore pri podjetjih, čeprav bi ravno podjetja morala stremeti za tem, da zaposlujejo čimboljše kader.

V zadnjih dveh letih so ustanovili sedem klubov, v natrju je še ustanovitev kluba v Slov. Konjicah. Klubi so sprejeli lepe delovne načrte, vendar jih po večini niso izpolnili, ker so njihove prošnje po denarni pomoči ostale nerešene. Zato ni čudno, če pravijo, da brez družbene pomoči njihovo delo ne bo moglo zaživeti.

Na njihovo delo in prizadevanost vplivajo v precejšnji meri še neurejeni prejemki. Ne razumejo, zakaj so v celjskem okraju velike razlike med mesečnimi prejemki enako kvalificiranih delavcev. Precej jih je prizadela tudi ukinitelj plačila za nadurno delo. Posebnost šoferjeve zaposlitve je pač takšna, da ni vedno mogoče prekiniti z delom po opravljenih osmih urah.

Avtomehaniki v Združenju še niso našli pravega mesta. Zda se okrajni odbor Združenja v Celju trudi, da bi zagotovil vsaj nekaterim potrebno strokovno izpopolnjevanje v tujih in domačih tovarnah motornih vozil.

M. B.

Iz Mozirja

Predsednik, načelniki in gospodarji društva »Partizani« mozirskih občine so se te dni pogovarjali o pripravah za bližnji festival telesne kulture v Ljubljani. Sklenili so, da bodo društva poslala na festival nad 200 telovadcev. Največ jih pošlje društvo iz Mozirja. Zaradi boljše povezave med društvi v občini so sklenili, da ustanovijo poseben koordinacijski odbor iz zastopnikov vseh TVD »Partizanov«.

V občini je še vedno nad 220 otrok padlih borcev in žrtv fašističnega nasilja, starih do 18 let. Med temi je še nad 170 so-vojevoznikov otrok. Za življenje teh otrok se organizacije Zveze borcev pridno zanimajo občinski odbor pa daje podpore 107 otrokom. Za te podpore je občina namenila v svojem proračunu 3 milijone dinarjev.

Iz mozirskih občine bo odšlo letos na letovanje 36 otrok padlih borcev. Poleg tega bosta odšli na pohode po nekdanjih partizanskih poteh dve skupini, ki bosta štela po 30 otrok. Prva bo krenila s Kozjanskega čez Pohorje, druga pa z Mrzlice čez Meninno planino, Raduho itd. Obe skupini bosta taborniki 10 dni v Smartnem pri Slovenj Gradcu. Na pohodu bodo spremljali otroke bivši borci in jim pripovedovali svoje doživljanje.

Priznanje odličnemu šoferju

V Radgoni je bila skromna slavnost, na kateri je šef biroja za reklamacije in servisno službo Tovarnav avtomobilov v Mariboru Drago Ivančič podelil Franju Gotalu, šoferju podjetja »Riša« iz Ivanec v okraju Vardar, srebrno diplomino in nagrado za prevoženih 80.000 kilometrov brez generalnega popravila. Ta TAM-ov kamilion je bil v Radgoni v generalnem popravilu, kjer je podjetje »Avtoemont« iz Ivanca opravilo rekordno hitro popravilo v rekordnem času štirih tednov. Srečevanju so se udeležili predstavniki občinskega ljudskega odbora Radgone, TAM in nekateri drugi gostje. Tovarna avtomobilov v Mariboru je nasradila še večje število vestnih šoferjev, ki so z njej imeli vozili prevozili do ločeno število kilometrov brez generalnega popravila. Ta pobuda je vsekakor hvaljevredna, saj šoferji tako bolj pazijo na svoja vozila.

Organizacije Rdečega križa v Pomurju so v lanskem letu povečale število svojih članov za blizu 3000. Tako je trenutno velja v Pomurju 13.000 članov Rdečega križa, 13 odstotkov vsega prebivalstva. Društva Rdečega križa pa so sklenila, da bodo še v naslednjem letu svoje organizacije nove člane. Poleg tega dela v Pomurju tudi 119 odborov Podmladka Rdečega križa, v katerih je zdanih 15.000 otrok. Organizacija Rdečega križa v Pomurju je v preteklem letu dosegla največ uspehov pri izvajanju malih asanacij. Uredili so 19 obkrožev. Pri tem delu so radi prisločili na pomoč prebivalci s prostovoljnimi delom. Vsa prostovoljna opravila dela so ocenjena na nad 600.000 dinarjev. Organizacija Rdečega križa so v lanskem letu tudi mnogo pomagale pri ustanavljanju mlečnih kuhinj v Pomurju, ki jih je trenutno 113. Za delo v letošnjem letu so organizacije RK sprejele kot eno svojih nalog tudi borbo proti tuberkulozi. Fluorografiranje je namreč odkrilo v nekaterih krajih ob Muri precej novih tuberkuloznih obolenj, zato je nujno zaostri borbo proti tej bolezni.

Vsem prebivalcem in delovnim kolektivom občine IVANČNE GORICE in okolice čestitamo ob občinskem prazniku

6. JUNIJA 1957
in jim želimo čimveč uspehov pri delu za napredek in dvig občine:

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB NOV
Občinski odbor ZVVI
Občinski odbor RK
Občinski komite LMS

IVANČNA GORICA

Gostilna »ZADRUGNI DOM«
IVANČNA GORICA — STICNA

VALJEVI MLIN
STICNA

»ZMAJ«, tovarna baterij in suhih elementov, Ljubljana
Obrat: SENTVID PRI STICNI
3106—3115-R

Kratke iz Maribora

NOV OBRAT V TOVARNI VI-GOGNE IZDELKOV V MARIBORU so odprli v soboto dopoldne. To pomeni začetek načrtne obnove in izgradnje ene najbolj zastarelih tekstilnih tovarn v Mariboru. Oddelek za proizvodnjo vate je bil v higijensko-tehničen pogled najbolj zastareli, saj ni imel nobenih ventilacijskih naprav in so bili delavci izpostavljeni bil v higijensko-ohranilni in stalni nevarnosti obolenj. Zato je bil nov obrat zračen in svetel, tako da bodo delavci v njem delali z veseljem in opremljeni z vseh potrebnimi napravami za zdravje in delovno varnost. Tovarna je adaptirala in delno obnovila izvedla v lastni režiji in porabila 15 milijonov din. Ta investicija se bo izplačala tudi v postopu finančnih in proizvodnih zmogljivosti, saj bodo v novem oddelku izdelali letno za 120 ton več vate.

NOVE PRODAJALNE VINA JE

odprlo v zadnjem mesecu v Ma-

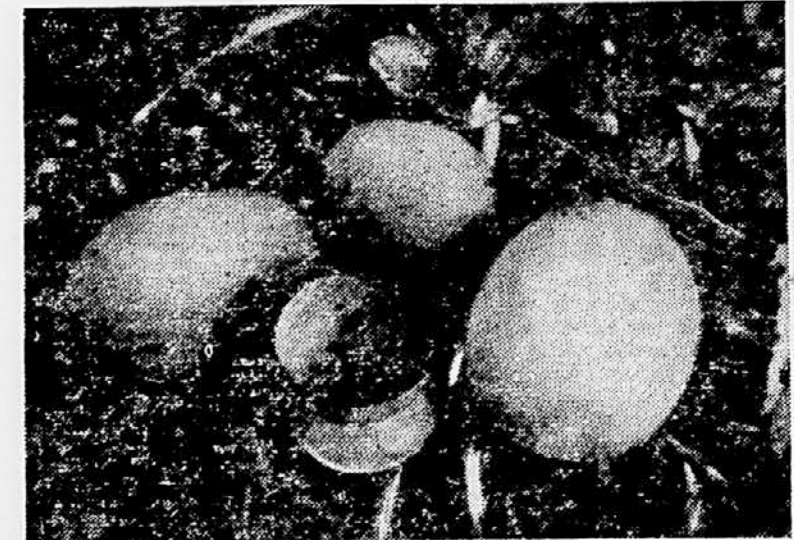
Zdravljenje in »pometačka«

Dne 15. 4. 1957 sem šel k službovalcu tovarniškemu zdravniku v Litostroju zaradi krčnih žil in revme, kar je posledica NOV, v katero sem vstopil leta 1952. Omenjeni zdravnik me je poslal na obsevanje v ambulantno, kamor sem hodil 6 dni. Po končanem obsevanju me je poslal k dr. Stanetu Zajcu na Zavod za socialno zavarovanje na Miklošičev cesti in tudi na terensko organizacijo Zveze borcev, ki naj bi čala priporočila za moje zdravljenje v zdravilišču. Od zavoda za socialno zavarovanje sem dobil napotilo za žveplene in električne kopeli. Se preden so bile te kopeli končane, mi je organizacija Zveze borcev na terenu »Milana Majnca« izstavila priporočilo za zdravljenje v zdravilišču. To je bilo dne 23. maja 1957.

Dne 30. maja 1957 sem se napotil z omenjenim priporočilom, organizacije ZB v tovarniško ambulantno TZ Litostroja k dr. Podobniku, ki me je napotil k dr. Kiar odgovoril: »Kaj imajo opraviti pri temu terenski organizaciji, saj smo mi zdravniki za to; sedaj bodo že vsakega pometačka spravili v zdravilišče.«

F. D.

JAJCE S TREMI RUMENJAKI

Ze leta 1953 sta imela tov. Kolbauer in Petko iz Hrastnika kokoši, ki je znesla jajce s tremi rumenjaki, težko četrtilogramna. Bila je pasme Rode-Island in je ostala živa. Letos pa je znesla kokoši istih rejcev štajerske pasme že več jajc z dvema rumenjaka, končno pa tudi eno s tremi, težko 20 dg. Žal pa je ta dogodek veljal omenjeno kokošo življenje. Na sliki so je ta dogodek priborila tri jajca naše »štajerske«; običajno z poleg jedilnega pribora tri jajca naše »štajerske«; običajno z enim rumenjaki, eno z dvema rumenjaki in tretje s tremi.

Naša kurziva

REDAKTORJEM
ŠOLSKIH ČITANK
V PREMISLEK

Soloko leto gre h koncu in učne knjige bodo romale na počitniške police. Morda jih utede ta ali oni odložiti z mislijo, da jih odlaga za vedno, češ z šolsko reformo pridejo tudi nove, boljše učne knjige. Tako misel pa postane na mah iluzorna, če pomislimo na realno zmogljivost naše produkcije učnih pripomočkov. Zato bomo jeseni verjetno še jemali v roke dosedanje knjižne izdaje oziroma njih ponatise. In o teh ponatiseh bi, kolikor se to nanaša na osnovnošolske čitanke, rad spregovoril besedo redaktorjem v premislek.

Doslej smo leto za leto učitelji z učenci vred dobesedno trpeli zaradi nebesednih razlik v enakih besedilih. Dogažalo se je namreč, da so učenci prinašali v šolo čitanke dveh ali celo treh različnih natisov. Berilni sestavki čitank so bili v glavnem enaki v naslovih, razlikovali so se le v tehnični razporeditvi in — žal — malenkostnih spremembah besednega reda, ali pa v tem, da so bile dodane ali opuščene posamezne besede. Take nebesedne razlike so po eni strani silile učitelja, da je v oddelku rad ali nerad dopuščal rabo takih knjig, ker staršev s številnimi družinami, kjer starejši otrok predaja knjigo mlajšemu, ni moglo zadostno preprečiti, da je uspešen pouk ob tolikšni raznolikosti besedil močno otežkočen. (Kdo od učiteljev, ki razumejo težke gnojne razmere staršev, ne bi hkrati verjel, da si oni, dokler je to mogoče, iz takih nevednosti ne delajo problema.) Prav to pa je vzrok, da se po drugi strani učitelj upravičeno vprašuje, kakšen smisel naj imajo take nebesedne besedne spremembe, ki povzročajo pri pouku branja toliko težav. Predolg bi bil ta članek, če bi hotel navajati konkretne primere takih neznanih in docela nepotrebnih popravkov. O njih si ob najboljši volji ni mogoče misliti drugega ko to, da nastajajo iz nerazumljivega nagnjenja k neprestanemu spreminjanju. Po zaslugi takih popravkov učitelj dolži učenca, da napačno bere in si sam izmišlja besede, — ob vsej lojalnosti pa ves razred po nepotrebnem zapravlja dragoceni čas z ugotavljanjem razlik v besedilu.

Da se razumemo: res je seveda, da ob svojem času vsaka stvar in tako tudi šolska čitanka zastari in ne more več služiti svojemu namenu; tedaj je treba ustvariti novo, s tako vsebino, ki ustreza trenutnim izobraževalnim potrebam in dosežnim stopnjam splošnega razvoja družbe. Dokler pa gradivo neke čitanke še ustreza trenutnim potrebam in je komplet sestavkov danje v ponatis, menim, da bi morali vsakršni nebesedni popravki iz spredaj utemeljenega razloga odpasti. — Zdaj so verjetno redaktorji na delu in je morda ta dobronamerna in nikogar žaleča misel o pravem času izrečena.

Janez Lampič

Gledališka in filmska umetnika Sir Olivier Laurence in Vivien Leigh sta s šestdesetimi člani Shakespearovega gledališča pripotovala v Jugoslavijo, kjer bosta v Beogradu in Zagrebu nastopila v tragediji »Titus Andronicus«. Na sliki: sprejem na postaji

MLADINSKO
glasbeno tekmovanje

Ljubljana bo v dneh 20., 21. in 22. junija t. l. že drugič zapored sprejela mlade jugoslovanske glasbenike, ki bodo tekmovali v skoraj vseh možnih glasbenih disciplinah, od violine, violončela, pihal in trobil do solopetja in klavirja. Dobro se še spominjamo uspešnega tekmovanja mladih glasbenih umetnikov v oktobru preteklega leta. V treh dvoranhah so tedaj interno in pred občinstvom tekmovali že samostojni in vidni umetniki ter študentje glasbenih akademij iz vse države, ki se niso presegli 27. življenjskega leta. Letošnjega junjskega tekmovanja se bodo lahko udeležili dijaki srednjih glasbenih šol, ki so rojeni po 1. januarju 1933. Izjema bo veljala le za one starejše dijake — solopceve, za katere bo predlagalo omlitvev starostnih pogojev vodstvo zavoda, kjer se šolajo.

Prireditveni odbor tekmovanja je doslej prejel 93 prijavi, ki pa še vedno dotekajo, čeprav je prijavni rok že potekel. Kandidati so dijaki iz Skopja, Beograda, Novoga Sad, Kotor, Dubrovnika, Mostarja, Sarajeva, Zagreba, Ljubljane, Maribora, Osijeka, Splita in Reke. Tako bo v mesecu juniju v Ljubljani zbrana vsa elita naše glasbene mladine. Tekmovanje bo lep pregled zmogljivosti mladega kadra, obenem pa seveda nad vse interesantna prijava za primerjavo metode in dosežkov posameznih šol oziroma profesorjev.

Ljubljanska koncertna publika je imela doslej že priloško spoznati uspehe nekaterih glasbenih šol, tako n. pr. iz Subotice, Splita in Maribora. Poznamo tudi lepe uspehe SGS v Ljubljani. Ti nastopi so mnogokrat presegli okvir običajnih šolskih produkcij in pomenili že pravo umetniško muziciranje. In ker bo v junjskih dneh v Ljubljani zbrano najboljšo ne le iz omenjenih šol, temveč — kot že rečeno — iz vse države, bo tekmovanje prav gotovo nad vse zanimivo in privlačno tudi za publiko. Tekmovalni programi posameznih disciplin zahtevajo že kar vsako stopnjo tehnične in muzikalne zrelosti. Naj omenim le n. pr. pri klavirju predpisane Beethovne sonate op. 26, 27 ali 54, pri violini Mozartov koncert v A duru, v skupini pihal Bachovo sonato v A duru za flauto ali Webrov koncert za klarinet. Podobno kakor pri oktobrskem tekmovanju je tudi tokrat poudarek na delu sodobnih in še posebej jugoslovanskih skladateljev. V vsaki disciplini mora kandidat obvezno izvesti eno daljšo ali več krajših skladb domačih avtorjev.

Tekmovanje srednjih glasbenih šol prireja Društvo glasbenih in gledaliških in simfonističnih orkestror Slovenije. Najboljšim tekmovalcem bodo podeljene nagrade, ki jih prispeva Radio Ljubljana. K ocenjevanju v tekmovanjih žirijah so povabljeni najvidnejši slovenski glasbeniki, pedagogi, dirigenti in izvajalci.

Kmetijsko posestvo Cerklje na Gorenjskem
razpisuje mesto

RACUNOVODJE

v podjetju in obratovodje za obrat v Cerkljah. Pogoji: za računovodjo — primerna šolska izobrazba z večletno prakso v samostojnem kmetijskem knjigovodstvu; za obratovodjo — kmetijski tehnik z dvoletno prakso ali nižja kmetijska šola s petletno prakso. Vešč v organizaciji dela.

Plače po tarifnem pravilniku podjetja, samska stanovanja zajamčena. Ponudbe pošljite upravi Kmetijskega posestva v Cerkljah do 20. VI. 1957.

dakolji in prevodu M. Petrovskega. Izšla je v zbirki »Poezija slavjani, ki jo je priredil in izdal v Petrogradu 1871 N. V. Gerbelj. Če omenimo še zbirko »Otlogoski slavjanskaj poezija« (Kazan, 1913), ki prinaša v prevodu N. Petrovskega razen ponatisa Cegnarjeve redakcije pesmi o »Pegamu in Lambergarju« še štiri slovenske narodne pesmi (med njimi: »Mrtve priide po ljubico«, »Simota Jerica« in »Zenitev kralja Matjaža«), bi v glavnem navedli vse slovenske narodne pesmi, kolikor jih doslej poznamo v ruskem prevodu.

V dolgi seriji prevodov iz jugoslovanskih književnosti, ki so jih Rusi izdali po obnovi normalnih odnosov z Jugoslavijo v letih 1935 in 1936, je tudi prikupna zbirka jugoslovanskih narodnih pesmi, ki jo je izdala državna založba lepe literature v Moskvi v nakladi 35.000 izvodov. Knjiga uvaja daljši predgovor O. Kutasove, v katerem podaja v glavnih črtah zgodovinsko razvojno pot pri delu za zbiranje in objavljanje jugoslovanskih narodnih pesmi. Hkrati navaja navdušene besede N. G. Černiševskega, ki z odkritim občudovanjem primerja srbske narodne pesmi s starogrškimi, za katerimi »po lepoti svoje vsebine in umetniški dovršenosti oblike prav nič ne zaostajajo«. Glede izbire tek-

KULTURNO
PROSVETNE beležke

IZ NOVEGA MESTA

V okviru praznovanja Dneva mladosti so v Novem mestu priredili festival mladinskih pevskih zborov. Na odru Doma ljudske prosvete so nastopili mladi pevec iz Novega mesta, Prežne, Smihela, Mirne peči in mladinski tamburaški orkester iz Stopič. Nastop je pokazal, da v novomeškem okolju učiteljske lepe skrb za pevsko vzgojo mladine. V Mokronogu pa so nastopili mladi pevec iz Mirne doline in sicer pevski zbor nižjih gimnazij iz Mokronoga, Mirne in Sentrupert. Nastopajoči zbori so presenetili s izredno svobodo barvo glasov.

IZ MARIBORA

V mariborski Umetnostni galeriji razstavlja mariborski likovni umetnik, član pododbora DSLU iz Maribora in bližnjih mest, 22 umetnikov razstavlja 155 del, večinoma olj, akvarelov, gvašev in plastike. To je največja likovna razstava po osvojitvi v Mariboru in je napolnila vse prostore Umetnostne galerije.

IZ GORICE

Obnovitvena dela na Kromberškem gradu, kamor se bo preselil Gorški muzej, lepo napredujejo. Otvoritev novih prostorov in nekaterih zbirk bo ob Dnevu borov 3. julija. Med obširne priprave za otvoritev spada tudi posvetovanje primorskih

muzealcev, ki je bil v Novi Gorici v zadnjih dneh maja. Ker je bilo pod italijansko okupacijo uničenih veliko dragocenih dokumentov, je naloga muzejskih delavcev, da s načrtnim delom na terenu sberajo čim več preostalega materiala, ki ga je zlasti iz dobe narodnoosvobodilne borbe veliko. Restavriranje Kromberškega gradu pa bodo nadaljevali tudi prihodnje leto in preuredili v muzejske prostore še druge nadstropje ter uređili park okoli gradu.

Amaterji novogoriškega kluba »Nikolaj Pirnat« so v veži kina Soče odprli slikarsko razstavo. Svoja dela razstavlja Pavle Zamar in Bruno Tuta iz Nove Gorice.

Občinski odbor Socialistične zveze je dal pobudo za konferenco, na kateri so razpravljali o raznih problemih kulturne prosvetne dejavnosti v Novi Gorici. Vsaj načelno so rešili vprašanje godbe, ki jo v Novi Gorici posebno ob državnih in kulturnih praznikih močno pogošajo. Podjetja, ustanove, občina in morebiti tudi okraj naj bi prispevali sredstva za nakup godbenih instrumentov, godbo pa bi prevzelo gasilsko društvo. Pripravljali odbor bo zbral sredstva in preskrbel potrebne instrumente. Na konferenci so razpravljali tudi o ustanovitvi oziroma obnovitvi pevskega zbora. Pri tem delu pa je velika ovira pomanjkanje primernih prostorov, saj so številni pevski zbori prenehali delati prav zato, ker niso imeli prostorov za vaje.

Občni zbor Svobod in prosvetnih društev goriskega okraja je omogočil pregled živahnega kulturno prosvetnega dela na Goriskem. Najlepše so se uveljavile igralske družine, ki jih je v okraju 53. Uprizorile so 61 del, program pa je bil precej različen in je segal od kvalitetnih del do zastarelih repertoarnih ostankov. Pevske zborove ovira pri razmahu pomanjkanje sposobnih dirigentov. Lepo pa sta se uveljavila pevski zbor iz Dornberka in Tovarne pohišva v Novi Gorici. Z največjimi težavami, ki jih predstavljata pomanjkanje prostorov in sredstev za nakup novih knjig, pa se bori knjižnica.

Kulturno prosvetno društvo »Jože Srebrnič« iz Solkana je pred kratkim uprizorilo z velikim uspehom Harrisovo dramo »Molčeca usta«.

IZ NOVIH JARS

Učenci četrtega razreda osnovne šole v Novih Jarih na Smartinski cesti so proslavili Dan mladosti s prireditvijo v Smartnem ob Savi. Pester program je bil sestavljen iz različnih mikavnih prizorov in igrice, zbor in posamezni učenci pa so peli narodne pesmi. Prireditve je lepo uspela, čeprav nastopajoči niso imeli primernih prostorov za vaje. Učili so se kar v razredih, nastopili pa so morali v stari dvorani. Škoda, da je dvorana v Zadrskem domu spremenjena v krojaško delavnico in tako v Smartnem ni primernega prostora za kulturne prireditve.

Prizor iz »Pozabljeni ljudi«

NOV DOMACI FILM
NI BILO ZAMAN

Med redkimi domačimi filmi je ta teden doživel v distribuciji »Croatie« svojo ljubljansko premiero v kinu Union. Veseli smo tega filma, ki je pogumno načel enega neprimernih problemov iz naših zaostalejših predelov, vendar pa nam upravičena želja, da bi

vsak naš film te vrste čim bolj neposredno, logično, jasno in življenjsko posegel v problematiko našega okolja in časa, narekuje nekaj kritičnih pripomb. Jas blonizirajoč scenarij, ki je bil izdelan in film tudi režiral Nikola Tanhofer. Ne vemo sicer, do kod so segla napotila ideja, ki je vane posejela scenarij oziroma režiserjeva roka, vendar pa v filmu pogršamo lažnega, aktivnega dramaturškega koncepta, ki se ne moreje izpopolniti niti kar preveč grozljivo in skrivnostno učinkujoče okolje, niti osebe, ki so večidel razporejene v razpredelnih silhueta — jas blonizirajoč sama pa je vsaka-ko zelo dobra.

Gre za problem spopada med mladim zdravnikom in zastopniki prevladujočega preveč službenega okolja, ki se še vedno zateka k mazačici, prestrašeno od njenih zaresitvenih obredov in kletve. Zanimiva motivirana pokrajina je, posneta v temnih obrisih, še pomagala zaokrožiti grozljivo, naravnost mistično vzdušje zastojele vase in dvignila osebo mazačice do romantično obarvane mračne sile. Res, kakor da bi kamera posredovala preplašen, od starih vrah zbežan pogled zaostalega vaskega človeka. Potem se vse skupaj razbini, umakne v ozadje epizodni dogodek, ljubzenski zgodbi, številnim napetim, detajlnim osnovni problem se razrisi nekako mehanično v optimistični zaključek. Seveda, pričakovali smo tako razrešitev že od prvih kadrov, pa vendar smo bili nekoliko razočarani nad takim vse preveč omalovaževanim poantiranjem osnovnega problema, v kolikor nas ni primikal tudi skrajno grob prizor pretepa, v katerem smo menda presegli vse surovost »uvoženih« filmskih pretopov.

Tako nam je film »Ni bilo zaman« vendarle za sanj pripovedoval o dramaturški izredno uporabnem in učinkovitem problemu, zdrnil je zaradi ohlapnega scenarijskega in režiserskega koncepta v povprečje, ki se razreši razen nekaterih izjem — niso dovolj niti izrazili. Povprečje govori sicer o solidni kakovosti filmskega izdelka, dokazuje pa v tem primeru njihovega napredka.

Franc Dobrovoljc

»Pozabljeni
ljudje« v Mestnem
gledališču

V Mestnem gledališču v Ljubljani igrarja Igorja Torkarja igrarja o »Pozabljenih ljudeh«. Njen namen naj bi bil nemara ta, da bi nas nanj z usodami preprostih, malih, nesrečnih, deklasiranih, »pozabljenih« ljudi, ki jih opisuje (čas dogajanja: tik pred vojno), ali pa da bi nam celo razodela nekaj splošnejših in pomembnejših resnic o tem našem življenju.

Toda njen učinek je prav nasproten. Razen resnice o avtorju ne izvedemo iz nje ničesar. Na prizorišču, ki kaže očitne sledove posredne literarne inspiracije, se vrste pred nami osebe in prizori, ki zbujaajo v kolikaj občutljiv gledalcu estetski in npravnstveni odpor: kajti to niso živi ljudje in žive situacije, temveč posiljeni, z ničemer utemeljeni, trivialni izmisleki. Osrednja, psevdoromantična zgodba, ki okorno povezuje površno nametane »miljejske«, v glavnem psevdonaturalistične epizode, je slaboten, dilemantski posnetek že zdavnaj odslužene sablone. Poučljive, modroslovne sentence, ki naj bi »diskretno« opozarjale na seriozni podtek odrskega dogajanja in nemara tudi tvoril njegovo idejno ogrodje, tako po dramaturški kot po literarni plati ne presegajo razmerij kupletnih vložkov. In kar je najvažnejše: pisateljska metoda Igorja Torkarja je tako neorganska, spekulativna in samovoljna, da nujno ustvarja take dramske konflikte, ki jih nato lahko razrešuje samo s podiranjem oziroma ignoriranjem osnovnih literarnih norm. Njegova tvorba fantazija se izživlja samo s kombiniranjem »preizkušnih« sredstev ter meri na okus, ki prenese vse razen originalnosti. Toda nekritični avtor vsega tega ne opaža in vdil gradi svoje izmišljene in nedomišljene konstrukcije. Zato je njegovo delo po svojem bistvu neumetniško in anti-umetniško.

Ob takem gledališkem doživljanju je nesmiselno govoriti o mizansceni in igrarjih. Dogaaja se na odru, da igralec »skoči« ali »pade« iz vloge — in to je snov oziroma priložnost za kritično posredovanje. Toda če tekst sam neprestano »meče« igralca iz vloge, ki jo skuša oblikovati po svojem človeškem in umetniškem instinktu — tedaj mora opravljati igralec sifizovo delo, ki ga ni mogoče ocenjevati z običajnimi merili.

In gledalec, ki odhaja s predstave indigniran ter prepričan, da tako pisanje sploh ne spada na javen gledališki oder, se začuden sprašuje v popolnem neoumevanju: komu, zakaj in čemu je bila potrebna ta uprizoritev? Mar je to služba domači dramatik? Ali pa njeno cinično nasprotje? Vir.

Slovenske narodne
pesmi in pravljice

V RUSKEM PREVODU

Slovenska ljudska pesniška tvorba si je, čeprav ne tako znana in cenjena kakor srbsko-hrvatska, ki je dosegla svetovno slavo, vendarle pridobila v svetu dovolj pomembno in upoštevanja vredno mesto. Saj danes lahko beremo slovenske narodne pesmi v najmanj 13 jezikih, od češkega, poljskega in ruskega do italijanskega, španskega, angleškega itd.

Letos je poteklo vsaj že sto let, kar imajo Rusi prvo slovensko narodno pesem v svojem prevodu. To je znana ljudska balada o »Mladi Bredici«, ki je kot »horutenskaja pesnja« izšla v 5. zvezku (1857) »Izvestij imperatorske akademije znanosti« v Petrogradu. Naslednja slovenska narodna pesem v rusščini je pesem o »Pegamu in Lambergarju« v Cegnarjevi re-

Sport

Vendarle svetel žarek

Sezona odbojarskih tekmovalj se bliža koncu. Najbolj-
ši v vzhodni ligi so že odšli na počitek. Seveda ne vsi, kajti
od teh so spet izbrali najboljšie in sestavili državno reprezen-
tanco, ki bo te dni odstopovala na Poljsko. Z veliko volje, ne-
kateri pa tudi brez nje, igrajo v slovenski republiški ligi.

KAJ BO S FUŽINARJEM

Spomladanski del tekmovalj v
zvezni ligi so prejšnji teden zak-
ljučili, kajti mudilo se je s pri-
pravami za državno reprezentan-
co.

KAJ PRAVITE

POL PRIREDITVE NAMESTO PRIREDITVE IN POL

Ze dolga leta in vsepovsod
dajemo poudarka načelu, da je
treba sport razširiti med mla-
dino. Najbolje se da tej težnji
ustreči z dobro pripravljenimi
tekmovalji. Saj veste, kako
je: učinkovit nastop je vreden
več kakor tisoč besed. Pose-
bej bi se v tej smeri morale
truditi športne panoge, ki se
nimajo stalnega občinstva in
se — žal — še borijo za pro-
stor na soncu.

Vzemimo atletiko, nedvom-
no eno izmed osnovnih in naj-
bolj koristnih panog! Medtem
ko je število nastopajočih na-
vadno še kar zadovoljivo, pa
je število gledalcev (z redkimi
izjemami — n. pr. Celje) straš-
ljivo majhno. Ni pretiravanja,
če trdimo, da poteka večina
atletskih tekmovalj prava-
prav za zaprtimi vrati.

Na žalost se tudi atletski
funkcionarji ne trudijo dovolj,
da bi to panogo približali ob-
činstvu. Značilen primer te
vrste smo imeli pred očmi ob
nedeljskem nastopu najboljših
ljubljanjskih atletov in atletin
(Odrad, Ljubljana, Svoboda) v
Šiški.

Ze samo to, da prireditelji
nedeljskega dela tekmovalj
niso združili z nogometnim
derbijem, je nerazumljivo. V
ta namen bi bilo seveda treba
prenesti tekmovalje na sta-
dion Odrada, zato pa bi bilo
pušč povratno kolo izvedeno v
Šiški. Tako pa so določili celo
za revijo atletov isto uro ka-
kor za obračun domačih nog-
ometišev in publike kajpak
ni bilo.

Sicer pa bi bila, čeprav bi
bila prišla (in v soboto je bila
še kar številna) hudo разо-
čarana. Tekmovalje je bilo
slabo pripravljeno. Kaj hoče-
mo reči s tem?

Ne le, da so sodniki vse pre-
več oklevali z določanjem re-
zultatov in obveščanje občin-
stva zaradi okvare na aparatu-
ri ni moglo teči, kakor se
spodobi, marveč smo predvsem
pogrešali tekmovalnega duha.

Vsak tekmovalec je bil
oblečen drugače, tako da je
bilo tekmovalje prej podobno
odprtemu mitingu kakor pa
dvojboju ali troboju. Organi-
zatorji tudi niso pokazali ni-
kakršne domiselnosti, da bi
napravili tekmovalje zanimi-
vo za ljubitelje atletike.

Lokalni »derby« — to bi mo-
rala biti prireditelj in pol.
Mnogo bi pomenilo že to, če
bi tekmovalje mimo precej
abstraktnega ocenjevanja re-
zultatov po finskih tablicah,
izvedli tudi za dosežena mesta.
(Tako so si pomagali v Beo-
gradu!) In če bi nekdo daro-
val za zmagovalno ekipo kak
pokal, pa bi bila borbenost in
rivaliteta še večja.

Skratka — zavedati se je
treba, da ni dovolj poklicati
tekmovalce na stezo, če ho-
čemo uspeh na široko, mora-
mo zadovoljiti tudi občinstvo

Čeprav je bilo vse skupaj že
precej v znamenju potovanja na
Poljsko, ni bilo zadnje kolo za-
radi tega prav nič manj zanimivo.
Razumljivo je, da je bilo za nas
najbolj »vroče« v Mariboru. Fu-
žinarji precej gori pod nogami
in zato se je tudi upiral, kolikor
je dalo. Več kot pa 3:2 kljub
temu niso mogli doseči, čeprav
so imeli tretmisi nizu že pre-
cej priložnosti za zmago. Tako se
je Branik pomaknil za dve točki
navzgor, Fužinar pa za dve navz-
dol. Na tabeli pa se to nemu in
drutemu nič ne pozna.

Ni manj borbeni niso bili v
ostalih srečanjih. Maglič je za-
igral poslednjo priložnost na svo-
jem igrišču, ko se je dal prema-
gati od Zvezničarja s 3:2. Prav
tako neusmiljena je bila borba
med Novim Beogradom in Jugo-
slavijo. Rezultat 3:2 za Jugosla-
vijo ni nič kaj ugoden za ekipo
Novoga Beograda.

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

ZMAGA IN PORAZ PRI ZENSKAH

Medtem ko so moški zaključili
že minuli teden, so ženske tekmo-
vale v nedeljo. Olympia je imela
za nasprotnika Crveno zvezdo in
moramo priznati, da je v začetku
te tekme za domačinke kaj slabo
kazalo. Prva dva niza so gostje
brez težav osvojili, potem pa so
ljubljanke studentke le zaigrale
bolje in zapisale dve točki v svo-
je dobro. Slabše se je izteklo v
Mariboru, kjer je Mladost prema-
gala Branika s 3:1.

ZANIMIVO TUDI V SLOVENJI

Letošnje tekmovalje v repub-
liški ligi je zanimivo, morda ta-
ko kot že dolgo ne. Za zdaj kan-
didirata dve moštvi, za naslov
najboljšega, vendar ima Ljublja-
na nekaj prednosti. Le-ta je nam-
reč premagala Partizana iz Novo-
ga mesta in seveda tudi vse osta-
le. Kako bo jeseni pa je še tež-
ko reči. Verjetno je, da bo takrat
Partizan v boljšem položaju.

Kdo ve zakaj in kako, vendar
je res, da odbojarske klube
tudi ne bo več. Vse tekme bo-
do razveljavljene, igralci teke
kluba pa bodo odšli, kamor bodo
hotel.

Jade in strade preživlja tudi Po-
star, ki je v zadnji tekmi proti
Olympii vodil z 2:0, pa kljub te-
mu izgubil. Resnica je, da so
igrali tako pošteno, da bi jim
bilo dovolj zmago.

Toda — žoga je okrogla. Točke
so bile za Olympio in za Po-
starja zlata vredne...

Vlado Zlajpah

KEGLJACI SE ZBIRAJO — ZA DUNAJ

Trije naši — med izbranimi

Ljubljana, 4. jun. — Na štir-
steseznem kegljišču Gradisa je bila
danes druga etapa izbirnih tekac.
za sestavo državne kegljske re-
prezentance. Ob času poročanja
je nehalo tekmovali 13 moških,
medtem ko bodo ženske zaigrale
še eno tekmo.

Današnji rezultati: Stare 927

(Skupno 1920), Pogelšek 910 (1793),

Smoljanovič 899 (1710), Hladnik

849 (1689), Marčelanc 844 (1750),

Sait 840 (1697), Grom 826 (1707),

Antonič 825 (1626), Lukas 821 (1654),

Korac 816 (1651), Denič 796 (1660),

Likovnik 791 (1693) in Pongrac

761 (1576).

Po nastopih v Kranju in Ljub-
ljani so si verjetno že zaslužili
vozovnice za svetovno prvenstvo
na Dunaju tudi trije Slovenci.

Stič, Strelar in Marčelanc, med-
tem ko bodo ostali poskušali za
mujeno nadomestiti s tretjim na-
stopom v četrtlet. V ženski pi-
slarski tekmi so se ženske pi-
slarske tekme odvijale takole:

Buhč 413, Erjavac 395, Si-

Ški.

Ze samo to, da prireditelji
nedeljskega dela tekmovalj
niso združili z nogometnim
derbijem, je nerazumljivo. V
ta namen bi bilo seveda treba
prenesti tekmovalje na sta-
dion Odrada, zato pa bi bilo
pušč povratno kolo izvedeno v
Šiški. Tako pa so določili celo
za revijo atletov isto uro ka-
kor za obračun domačih nog-
ometišev in publike kajpak
ni bilo.

Sicer pa bi bila, čeprav bi
bila prišla (in v soboto je bila
še kar številna) hudo разо-
čarana. Tekmovalje je bilo
slabo pripravljeno. Kaj hoče-
mo reči s tem?

Ne le, da so sodniki vse pre-
več oklevali z določanjem re-
zultatov in obveščanje občin-
stva zaradi okvare na aparatu-
ri ni moglo teči, kakor se
spodobi, marveč smo predvsem
pogrešali tekmovalnega duha.

Vsak tekmovalec je bil
oblečen drugače, tako da je
bilo tekmovalje prej podobno
odprtemu mitingu kakor pa
dvojboju ali troboju. Organi-
zatorji tudi niso pokazali ni-
kakršne domiselnosti, da bi
napravili tekmovalje zanimi-
vo za ljubitelje atletike.

Lokalni »derby« — to bi mo-
rala biti prireditelj in pol.
Mnogo bi pomenilo že to, če
bi tekmovalje mimo precej
abstraktnega ocenjevanja re-
zultatov po finskih tablicah,
izvedli tudi za dosežena mesta.
(Tako so si pomagali v Beo-
gradu!) In če bi nekdo daro-
val za zmagovalno ekipo kak
pokal, pa bi bila borbenost in
rivaliteta še večja.

Skratka — zavedati se je
treba, da ni dovolj poklicati
tekmovalce na stezo, če ho-
čemo uspeh na široko, mora-
mo zadovoljiti tudi občinstvo

Čeprav je bilo vse skupaj že
precej v znamenju potovanja na
Poljsko, ni bilo zadnje kolo za-
radi tega prav nič manj zanimivo.
Razumljivo je, da je bilo za nas
najbolj »vroče« v Mariboru. Fu-
žinarji precej gori pod nogami
in zato se je tudi upiral, kolikor
je dalo. Več kot pa 3:2 kljub
temu niso mogli doseči, čeprav
so imeli tretmisi nizu že pre-
cej priložnosti za zmago. Tako se
je Branik pomaknil za dve točki
navzgor, Fužinar pa za dve navz-
dol. Na tabeli pa se to nemu in
drutemu nič ne pozna.

Ni manj borbeni niso bili v
ostalih srečanjih. Maglič je za-
igral poslednjo priložnost na svo-
jem igrišču, ko se je dal prema-
gati od Zvezničarja s 3:2. Prav
tako neusmiljena je bila borba
med Novim Beogradom in Jugo-
slavijo. Rezultat 3:2 za Jugosla-
vijo ni nič kaj ugoden za ekipo
Novoga Beograda.

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4

Fužinar 7 1 6 11:20 2

Maglič 7 0 7 9:21 0

Do jeseni so se moštva razpo-
redila takole:

Crvena zvezda 7 7 0 21:7 14

Jugoslavija 7 6 1 19:13 12

Zvezničar 7 5 2 18:12 10

Mladost 7 4 3 16:15 8

Branik 7 3 4 15:16 6

N. Beograd 7 2 5 12:17 4